

בני נחורא בני נושוא פנים

הדה

העוֹלָם

השנו עון המצויר לאינפורמציה

קשר של שתיקה אופף בעייה אחת. העתידה
להכריע את גורל החברה הישראלית. היא חותכת
בבשרם של שנים מתוך כל חמישה אזרחים
ישראליים. הם רואים את עצמם כקרבנות הקיפוח
ההפלייה והבידוד. בליבם ההרגשה האיומה מכל

רסאלת
הפחד

בחברה הגונה אין מזכירים בעייה זו. הציבור כונן
מנסה להעלים עין ממנה. אולם בינתיים גואה רעם
השנאה העדתית בעורקי הגוף הלאומי. רק סכנה
של כל אנשי-הרצון-הטוב, יוכל לעמוד מול הגליו
המתנשאים, המאיימים להחריב ארץ ומלואד

העורך הראשי: אורי אבנרי
ראש המערכת: שלום כהן
עורך משנה: יצחק אורי
מ"מ הכתב הראשי: עמנואל מרת
חברי מערכת: מיכאל אלמן, דוד ארנון, משה בראש, יחיאל כהן, יהודה נבאי, נצה נבי, לילי נילי, אופקר טאנבר, סילבי קשת
צירי שרים: נפתלי בום, שלמה ברודר, שמואל בק, שרנא חיל זאב ליפמן, טילים סנר, מאול קור, נרט רוטשילד
מ"מ ראש מערכת ירושלים: ראש מערכת, חיפה: זאב הרץ
מנהל מעבדה: דוד מתיי
סופרי חוץ: מונטי נייקובס, נבריאול רנון, יוש
ראש המינהלה: שלמה הררי

השבועון המצוייר לאיפורמציה
 רחוב נליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל")
 ת.ר. 136 סל. (זמני) 48785
 מען המברקים: "עולמפרס"
 מו"ל: העולם הזה בע"מ
 מודפס: ישראל בע"מ ת.א.
 דפוס ישראלי ת.א.
מס' 830
ח' בתשרי תשי"ד
17.9.53

קנייה יפה

לראשית...

מה לעשות כערביי ישראל?

פליסטיין היא מולדת ערבית ומרבית ערבייה ינו רשו בכוח. כל ערבי הנון ישנא את הכובש וק כנרים ומנוולים ישנתו בכנות את המדינה. הסר כוב השנו לפנינו, והניים החמשי, בתוכנו, שלחו נא בשלום ובמתן מיוצויים, לפני שיששך דם רב מנחס כן"ישר, תל-אביב
 רק נאצים מסוג ושל היטלר, מוסוליני, סטאלין, מאקיארת, ושותיהם היושבים בממשלתנו ש- לנו, יכולים לכבול עם כבכלי עבדים. העם שסבל יותר מכל עם אחר מדכא כיום עם הקרוב לנו, בצורה גרועה יותר...

אזרח, תל-אביב
 עלינו לנמור את יחסינו עמם. הם מקיימים קשרים גלויים ולאינלויים עם הארצות הערביות, ונוטים יותר ויותר למפלגות המייצגות את הקור מנויים.

דינאל פבונה, בן 12
 הוציאו אותם מבית-הספור הקרוי ממשל צבאי. תנו להם זכויות חזות, כולל עבודה בשכר הכי תרופתי. חוקקו חוק שאסור להמית ערבים ביהור דים ולהיחר.

א. הלוי, תל-מונד
 המוצא היחירי: ההלפת הערבים במדינה ביהור דים מארצות-ערב. איננו יכולים להרשות לעצמנו ניס חמישי במדינה שכה נחלשת ועלמלת הרוח ה"הומת של הנוער.

אהרון צעדי, רחובות
 עמנת הניים החמישי תהיו מוסרבת, אם יתנישו עצמם כבוב וכשתיים בינינו. כשם שישל לנו את יחסינו אל בני ערות המורה. כך גם יעשה לנו ערבים, אין הבלד בין אלה ואלה. אנו קשור רים בקשר כל ינתק עם ערביי הארץ.

צבי בן-דוב, חיפה
 לעולם לא נוכל לקות שהם יהיו נאמנים לנו יותר מאשר לאחיהם מעבר לנבול. ברנע שישבו מעבר לנבול יהיה כל יותר הנוע אהם להסכס, מבלי שיצטרכו לכבוד באחיהם. יש לשלם להם מיוצויים הנוניים.

נסים פרחי, רמת-גן
 קוינו שאחרי מלחמת העצמאות וישומו את המכרות על הקוימה הציונית. ברבות מדינה הפני התחלת לתועלת תושביה, יהודים כערבים. והנה המש שנים אחרי השנת העצמאות, הפכנו ראש-נשר לאינטרס זרים, עמור התחד של שלטון המרנע נגד עמי המורה

ר. נאמן, תל-אביב
 לעורר את ערביי הארץ לעבור לתל-אביב-העיר ביות, שלא בדרכי טרור אלא על בסיס החלפת תושבים ורכוש. לנתותה יש לאפשר שווינו וכר יות וחובות. ננו ריגול והכלה מספיקים כהחלט החוקים הקיימים, החלים על כל תושבי הארץ.

אליעזר בוכני, חיפה
 הם ישמשו נשר בינינו זכין המרחב כולל, אם רמת-החיים שלחם תשמש זכין לארצות השכנות. עלינו להעלות את רמת חייהם, לכלל את הממשל הצבאי ככל האזורים המותקים מן הבלול, להעניק להם שווינו זכויות ולתת את הנויים ליהודים לערבים ואת הערבים על הערבים הישראליים (עבד רית. הוציות, זכר).

יהונתן בלומנטל, תל-אביב
 לזרוק את הערבים מן המדינה אל ארצם, ליי-שב במקומם עולים חדשים. אחת, בהודמת ה"ראשונה, יתקנו סכין בנכנו.

איב, תל-אביב
 הערבים שנשארו אחרי המלחמה, נשארו על פי רוב מרצונם. הם רצו ללמוד את אורת התיים ה"מתקדם, לסיכך, חובה מוסרית רובעת עלינו: ללמדם את כללי התרבות האלמנטריים. לא יתכן הדבר בלי שווינו מוחלט.

דן ארז, רמת-גן
הוויכות הרביעי במרור זה יהיה על הנישוא:

האם בני עדות המזרח מקופחים?
הקוראים המבקשים להשתתף בו ישלחו את דעותיהם (לא יותר מ-50 מלה) עד יום 30.9.53, למערכת "העולם הזה". ד. ת. 136, תל-אביב. נא לציין על המעטפה ובראש הת-שובה: 'שאלון מס' 4.

מצות, וכל כתבו מצויים לשכות את רגשו תיהם הפרטיים בשעת מילוי תפקידם. חרי פות הטיפול בנושאים כגון פרשת אברגוס, השימוש בטעיף 111 וכר נובעת אך ורק מן הדאגה העמוקה בה רואה העולם הזה התפתחות המסכנת, לדעתו, את עצם קיומה של מדינת ישראל כמדינת-חוק.

החיילים שנשכחו
 ברצוני להודות למפקד הטיבה גבעתי הנוכחי על שהזמין לכנס החטיבה (העולם הזה 828) את י"מ עזר אכירן, אבא קוכנר ועזר אייאלה מיוצרי התי טיבה.

רצוני גם להעיר למארגני הכנס שהם פגעו קשות בחיילים האפורים שהשתייכו לגבעתי בעת הקרבות, באי-התמנעם לכנס, עליהם לזכור כי ה"חיילים הללו היו והינם אנשים בעלי נשמה, נאוו והבנה משלהם, לא כרבים במכונה.

טוביה רטואה, חולון
 שום הטיבה של צה"ל אינה יכולה להתגאות כמכביעים כשל גבעתי, אמר בו, נ"י, ככנס החטיבה. למה אמת זאת? לאלה המשתרעים בה כיום? עתל הוא שלא הוזמנו לכנס דווקא אלה שצריכים היו לשמוע שבתים אלה.

ותיק גבעתי, תל-אביב
 ... נפגעתו כרבים אחרים מהיחס הלא-אנושי. ישי שרצמץ, תל-אביב

חפש את המקל
 עמדתי עם חברתי ליד קולנוע, כשהיא מלכתת ארטיקסקופה. לרינו עמד חיל ששלח בחברתי מב"ט מים חודרים ובחונים. לכסוף התרונה חברתי, שא-לה את החייל מה פשר התנהותו, "אני מזכה שנתמרי ללללל. ברצוני לקבל את המקל", ייתה השלכות.

רבס ברעם יהושע, צה"ל
 ונתת לו את המקל? ... מגירופלס סוסם נאמר שהתחרות הוספקה בנלל התערבות האחרות הסותרים, שאינה אנהבת התחרות בלתי-הוגנת. עד עשוי היה, ה"הרושע שהם אינם אוהבים כל התחרות שהיא. התגלתה גם דאגה לסכנה הקיימת לכריאות - שמא עור י"י. עניינו הסותרים כלחם, ככעכים ובסוכריית הנבי כרים עם מעטה של זכובים ואבק?

אניטה אנגל, קרית-עמל
 ... האם לא מצא ד"ר קרליבך מה להתקוף במי דינה חוק מחירות ארטיק? מה פשר הקנאה ה"מסתמרת מבין שורותיו?
 הנלכת לו מקל של ארטיק עם הוות "ק" ארטיסט? או אולי כספות אינגרין, כי יתכן מאי ונתעור לריו מכות גם כן.

ברוך אברמון, ירושלים
 אסיר מודה אהיה לכם אם תעורו לי, בערות שבועונכם. להכיר כחורה הנטיק והפרצוף לא חשוב) שתהיה בעלת מקל ארטיק עם האות "ק". תל-אולה, תל-אביב

על מה הרגש?
 אני קורא בכביעות את העולם הזה ומרי שבוט אני חוזר ושואל את עצמי: האמנם אין זה כסאון של מק"י או נטורי קרתא ודומיהם?
 ... הודעותי מתיאור הרעב השורר כביכול ב"ט כוביה. האמנם עד כדי כך? האין ברפורטזיה משום הומיה? ומה היתה מטרותה?
 ... כלום לא ראיתם מיפעלים חיוביים: במצ"י כים, בקידוחים, בישובים, בנטיעות, בהנחת קיימים בסלילת דרכינישה ודרכי כחון, כפי תוח אילת ועוד ועוד?
 האפשר להתעלם מהם, להצניעם ולהסתירם ומתי הם לתאר אך צללים?

סלון מרדכי יעקובוביץ, צה"ל

מיסמך ציוני
 ברשימתכם על עמרים בלוי (העולם הזה 826), ציינתם שהיה מוכן ללכת למאסר וכלבר שלא יחתום על מיסמך הנושא עליו את שם מדינת ישראל. ברצוני להעיר שלפני כשלוש שנים, כשי-הרב בלוי חזר מארצות-הברית, חתם, כנוכחותי, על טוסס הגזרת המכס של מדינת ישראל - שלפי כל הרעות הנו מיסמך ציוני מובהק.

מ. י., תל-אביב

הרעידה הקנה
 אודות הריפורטזיה שלכם על פעולות הצי באיי יפון (העולם הזה 827). עדיין אין הצבא שלנו עשיר עד כדי כך שהלימות לבנות ישמשו לפלחיו כבני עבודה. כך שאנשי ק. 18, המוסיעים בתמר נה, אינם יורדים לעבודת הצי, אלא לחוף יוני אחר לביול ערב נעים. היאור על רעידות אימה שארעו בזמן שהתנו בחוף וכמפירץ מועזע מאד, אולם הרעש חלף כשהגענו למסום, חוץ מרעידת אדמה יותר קלה.

השתדלו נא לתקן את המערת. כי ההנמיה מכי ביהר על כתפיונו.
 סמ"ר קופפניץ טוביה, צה"ל

אני נאלץ לפתוח בהודאה נוראה. ניסיתי להסתיר את הדבר עד הרגע האחרון, אולם שוב אני יכול להתכחש לו. בזה אחר זה קמו עורכי כל העתונות המכובדים במדינה וקרעו את המסכה כעל פינינו, הטיחו בפרצופינו את האמת המחלחלת. הם לחצו אותנו אל הקרע, אני וכנעיים.
 ובכן — חששותיהם האימוים ביותר נכונים הם. הנה האמת המועזעת: העולם הזה מעוניין בתפוצה גדולה ככל האפשר. ורא מזה, הוא אף משתדל לעשות את עתונו מעניין ככל האפשר כדי להגיע לקוראים רבים ככל האפשר.
 בניגוד לעורכי אותם העתונות המכובדים, העושים את הכל כדי לגרש קוראים וקונים, להמותרים על כל עניין בעתונותם למען לא יחסדו בהם, הם ושלום, שהם רוצים להגדיל את תפוצתם, היו אנו הלכנו בדרך ההפוכה, הנפשעת: הרבקנו מודעות על הקירות ופרסמנו הודעות בעתונות, וכל זה כדי למשוך לקיוסקים אנשים שטרם קראו את העולם הזה. הטיבות השחצניות להתנהגות נפשעת זאת מצדי הן: שאנשים רבים ככל האפשר יקראו את אשר יש להעולם הזה לומר, ושריבוי הקוראים יאפשר הגדלת התקציב לשיכול שירות העתון.
 אחרי שגיליתי לך סוף וזעתי זה נגולה אבן מלכי, אני מקוה שבהשמצותיהם הבאות נגד העולם הזה וכלו מעתה העורכים המכובדים לעבור לנושא אחר.

בשבועות האחרונים מתנהל בין קוראי העולם הזה, החיכות הגדול. נושאו של חיכות זה:

מצודם-מצוייר, מצודם, מצוייר

שער העתון. יש שהשמיעו תמיכה נלהבת בתודושים שהכנסנו לאחרונה — הן לגבי צורת השער, והן לגבי החלפת השער המצולם בשער מצוייר — ויש הרואים בכך ירידה של רמת העיתון.

לא אסתיר כי גם במערכת גופה נטוש אותו ויכוח עצמו. אחדים מחברי סבורים שצעדנו צעד קדימה בכיוון הנכון, וחברים אחרים מעיפים מבט עצוב אחורה, אל השער המצולם של ימים עברו.

לפני שאנו מסיימים ויכוח זה, הייתי רוצה מאד לשמוע את דעתך. האפשרויות הן שש, לפי הסדר: (1) לשמור על השיטה הנוכחית של שער שכולו מצוייר, לחזור לשער של אישיות מצולמת, על רקע סמלי מצוייר, (3) לחזור לשער שכולו מצולם, של מאורעות ואנשים, כולל נערות יפות ככל האפשר, (4) תערובת של כל שלוש השיטות, (5) תערובת של שיטות מספר 1 ו-2, (6) תערובת של שיטות מספר 2 ו-3.

מאחר שהדעות במערכת עצמה שקולות למדי, תכרענה דעות רוב הקוראים. אל תחסס: אם אתה מעדיף נערות יפות (ואומרים לי שישנם אנשים מוריים כאלה) אמור זאת, ואם אתה סומך את ידך על הציריירם, הרי לפחות הם ישמחו לשמוע זאת.

אורי אבנרי

העולם הבא

השבועון המצוייר לאיפורמציה.

פסק השבוע
 פסק השבוע פיצוץ וסוף מפוצץ! פיצוץ!
הצגת האופרימה ה- הישראלומית שהת-קיימה כ-22 בפסחמבר 1953.
 2400 קוני הכרטיסים הת-יישבו על 1200 הכסאות.
 בירות מוסיקליות ישבו על רכי חוככי תיאטרון, ול-קום אל הקרב, מזכיראדור, הפיך.
 לצלילי התזמורת הראשו-נים הורם המסך על המחזה המוסיקלי שמה של כרמן הולך לפניו, מאת המחבר היהודי-הצרפתי אפרים ביוה. אדיס דהירובינה (בתפקיד מזכירה בבית-החרושת לסי-גרות של טביליה) שרה ב-מבטא רוסיסטרדי: מה מתרחש במשרדי הממשלה-להלה-לה?
 צנורות לביוב לפי פנקס המפלגה-ג'נה-ג'נה!
 נכנס באריטונוב (עם מנש תה, במזי המלך הסי-פרדי):
 קום אל הקרב, מזכיראדור, ביד קח צינור, האופירה שבור, המקהלה. (מורכבת ברובה מעיתונאים): מחיר מורם, כרטיס קדי-מה —
 כך צועד לו צבא הבימה, דון קישוה (בתפקיד סגן מנהל התיאטרון) תוקע את ה-סכין בחזה של חנה דה-פי-לם. על הבמה משתוללים שחרים בעלי קול באס, מגואל גופיע טורירונסקי, כולו כדם נערות הבאלט, שו-לף מכיסו מטפחת אדומה, עליה מודפס פסק דין ה-רוון לבית פנחוסה. אחד ה-ורים מתנפל עליו ונגוה-אותו בשתי קרניו, הקיי-והיסוד. הקהל מת.

העילת הזה

מכתבים

איש השנה
 הכתבה על איש השנה של תשי"ג (העולם הזה 829) דמתה בדיוק ישער שהקדשתם זה: שחורה משחור, כמעט בלי כל ניצוץ של אור. אחרי שקראתי אותה הלך לי כל השק לשמות ארבע השנה.
 אברהם מגור, תל-אביב
 ... דבר אחר ברור: יש לכם דם. המשיכו לי הרעיון ולהגן על זכויות האזרח — עד שיפסילו את סעיף 111 גם נגדכם.
 ארנון פז, תל-אביב
 לפני שנתיים היה איש השנה העולה החרש. השנה שעברה: מנהלה-השחיתות, אמיל שמורק. השנה: איש חוקי הידוב. מי יחיה בשנה הבאה?

„דופקים את השחורים!“ (ו)

גם הוא הכריז שאין לו שום דבר אישי נגד שחורים. הוא רק היה בטוח כי לא יכול להיות שחור בעל רמה אנושית ותרבותית שתרשה לו להתחתן עם בתורה „לבנה“. חבר קופת-חולים, שהעדיף לחכות שעה שלמה בתור לרופא „לבן“ במקום להיכנס לרופא שעלה מעיראק, גם הוא לא שגא שחורים. הוא רק היה בטוח שרופא עיראקי אינו מבין מאומה במקצועו. העובדה שהוא למד רפואה באוניברסיטה אמריקאית, לא שינתה את דעתו. „הוא בכל זאת עיראקי“, היה סיכומו.

אחד מתוך רבים

אלה הם רק פרטים אחדים מתוך מגילה ארוכה ועגומה. חוליית-חקר של העולם הזה, אשר אספה משך שבועות רבים חומר על הבעיה, ראינה מאות אנשים מכל העדות, תגיש, משך השבועות הבאים, את הדו"ח שלה, אשר יקיף את מערכות החינוך, הנשואים הבינעורתיים, העבודה, השכון והיחסים שבתוך העדות המזרחיות עצמן. בעמודים הבאים מגישה החוליה שאלון ש' חובר בהשתתפות מומחים וכן ראשי הפרקים על השואה, אנשי מוסד החינוך

מאת שלום כהן

עוזל הנגרם להם.

שנאה לא-אישית

מחיצה זו קיימת בכל השכבות, בכל שטחי החיים: בתור לאוטובוס, במשרדי הממשלה, בבית החולים, בלשכת העבודה, בבית הספר, באולם הריקודים ובחנות המכולת.

לתופעותיה מוצאים תירוצים רבים: דיירי הבית המשותף, בצפון תל-אביב, שהכניסו סעיף בחוזה שלהם כי לא ימכרו או ישכירו את דירתם, או חלק ממנה, לעיראקים או ל"שחורים" אחרים, ממהרים להסביר כי אין להם כל דבר נגד עיראקים — הם פשוט אינם רוצים שכנים המאזינים כל היום למוסיקה ערבית.

האב בנתניה, שאטר על בתו להמשיך ולהתראות עם בחור „שחור“, שלח את שני בניו לאיים על אותו בחור שזכמנו לו את בעצמות את ינו להסביר ינו לעומתם

ישראל אין שלטים המכרזים: „הכניסה לשחורים אסורה“. בשום שכונה בארץ לא קרה מה שקרה בצירוף פרבר הפרעות של שיקאגו בארצות-הברית, אשר תושביו הלבנים התקיפו והרסו בית שאחד מדייריו החדשים היה שחור, כי לא רצו שהנגע השחור יפגע כשכור נתם הטהורה. בתחנות הרכבת ובאוטובוסים אין ספסלים המסומנים „ללבנים בלבד“, כפי שישנם בדרום אפריקה. צבעו של אורח אינו קובע באיזה אשנב-דואר עליו לרכוש את הבולים שלו.

אולם המחיצה בכל זאת קיימת. היא אינה כה גלוויה, כה גסה, אותיותיה אינן כתובות שחור על גבי לבן. אולם היא קיימת.

ישנם כאלה המודים בקיומה, אחרים מכחישים אותו. לאורח „הלבן“ נוח לומר כי אין כל הפליה. אין זו העמדת פנים מצדו — הוא מאמין בדבריו בכנות. כי אין הוא נתקל בה.

אולם במאות אלפי לבבות במדינה מוכרסמת המלה „שחור“ נושאת המרילו לראות רב שם נואי מרוב לכל

מה יחסך ל"שחורים"?

שאלון זה, שחובר בשיתוף פעולה עם מומחים למדעי החברה, נותן דף אפשרות לבחון את עצמך — באיזו מידה נקי אתה מדעות קדומות, שנאה עדתית וחוסר-סובלנות, לא רק בתי-אוריה, אלא למעשה.

רבים האנשים המשיכניים לחלוטין שהם דוגמה ליחס הוגן וסובלני, אולם בהיתקלם בפרטים הקטנים — שהם הקובעים בחיי יומיום — מופתעים חכריהם לראות שהם קורבן לדעות קדומות, אם כי בתת-הכרתם. אמתלות שונות עוזרות להם להשלות את עצמם.

השאלון הבא עוזר לך לבדוק את עצמך, אחרי כל שאלה, סמן צלב ליד התשובה הנראית לך קרובה ביותר לדעותיך. העיקר הוא: ענה בכנות. איש אינו בוחן אותך — אלא אתה בעצמך. את הנקודות יש לחשב לפי המספר המופיע לפני כל תשובה, אם סיכום המספרים מגיע ל-55 או פחות מזה, סימן שאתה אדם נאור, חופשי כמעט לגמרי מדעות קדומות. אם הוא עולה על 55, סימן שאתה שייך לשכבה הרחבה הנזוהה מדעות קדומות מסוימות, אך אינה מסכימה להודות בזה. אם המספר אינו קטן מ-75, עדיף לראות בעצמך אדם המתנגד למעשה לשוויון ערתי, ומן הראוי שתבדוק מחדש את יחסך לכל הבעייה.

בשאלות החלות על מצב שאינך נתון בו, העמד את עצמך בדמיוןך באותו מצב. אם אינך יכול לדעת, הוסף שתי נקודות.

א. האם תיכנס ברצון לגור בבית אשר מרבית שכןיו הם בני ערות המזרח?

1. כן, הדבר אינו משנה לי.
2. לא איכפת לי עקרונית, אולם אני חושב שדבר ישפיע לרעה על הרמה התרבותית של ילדי.
3. אין לי שום דבר נגדם, אולם אינו סובל את הריחות של מטבחם, והמוסיקה המזרחית שהם ממנגנים ברדיו מעצבנתי.
4. לא, הם מלוכלכים.

ב. בכשונתך (או בקופת-חולים) ישנם שרטים של שני רופאי-שיניים, האחד בעל שם אשכנזי והשני בעל שם ספרדי. אינך יודע מאומה על שניהם ממי היות בחר?

1. הייתי מנסה לברר מה רמתם המקצועית, ובחר בטוב יותר.
2. באשכנזי, עם הספרדי אין לי שפה משותפת, ולא אוכל להסביר לו את מכאוב בדוק.
3. ברור כי השכלתו של האשכנזי גבוהה יותר, כי בארצות המזרח אין אוניברסיטאות כל כך משיכללות.
4. באשכנזי, אין לי אמון בספרדים.

ג. אם אתה עובר ממכונתך בכביש, ויש לך ברירה בקחת טרמפיסט, האם היות עוצר כדי לקחת נער תימני מן המעברה הסמוכה?

1. כן, בהחלט. איני מבחין בין טרמפיסט מ.
2. אם הוא נראה נקי, לא איכפת לי.
3. לא, שמעתי שהם מעבירים כל מיני מחלות.
4. לא, יש ביניהם גנבים.

ד. רוב המושעים הנתפסים כמזינים בכני פוגי המושעים הם —

1. אשכנזים. המספר הכללי מקביל, בערך, לאחוז כל עדה באוכלוסייה הכללית.
2. ספרדים. ברור שהפשע נובע מתנאים סוציאליים, ותנאי חייהם של הספרדים נחותים, בדרך כלל, שלא באשמתם.
3. ספרדים. הם חמי מגז ונוטים מטבעם להתפרצות יצרים.

ה. בעבודתך אתה נפגש למנהל ספרדי. מה יחסך אליו?

1. עדתי אינה מענינת אותי, אם הוא מנהל טוב, זה מספיק לי.
2. אם הוא ספרדי משכיל, זה לא איכפת לי.
3. איני חושב שזה מגיע לו. בוודאי היתה לו פרוטקציה.
4. שלילית. מנהל ספרדי נוטה מטבעו לרפוק את האשר-כנים ולהמך בעובדים מבני ערות.

ו. כיהודיתך בצבא (או בעתידות) ישנם רבים מכני עדות המזרח. האם הדעתך הם חייבים יותר גרושים?

1. לא, יש חיילים טובים ורעים, והעדה אינה קובעת כלום.
2. לא, הם משתדלים בכל כוחם להידמות לנו.
3. הם אינם אשמים — חסרה להם תפיסה טכנית.
4. כך הם חונכו בגלות.

ז. אתה או בתך הורבת עם צעיר שחור. מה יחסך לך?

1. חיובי בהחלט. אם היא רוצה בו, זה בסדר גמור. זה ענינה שלה.

יד. רוב מוכרי השוק השחור בארץ הם שחורים.

1. איני סבור שזה נכון.
2. אין לחם בדירה, בני המעברות המובטלים נאלצים למכור את המנות הקצובות.
3. הם סוחרים מטבעם. הם לא מבחינים בין מסחר וספסרות.
4. הם אישיים לגורל המדינה, ולא איכפת להם כלל לעבור על חוקיה.

יח. אחותך או בתך מבקשת להינשא לצעיר ספרדי שאינך מכיר אותו מה תעשה?

1. אבקש שיוצג לפניי תחילה, אם ימצא חן בעיני, אסכים לשואוין.
2. איני מתנגד, אולם אסביר לה שהדבר כרוך בקשיים רבים, חמורים מאד, ועליה לשקול היטב.
3. אתנגד לטובתה ולטובתו, כי אין שום סיכויים לאושר בנושאין כאלה.
4. לא ארצה לשמוע על זה. הספרדים מדכאים את נשותיהם, כי המסורת שלהם אינה מכירה ברמה שווה של האשה.

יט. בבית קפה נישא אינך צעיר בעני מראה ספרדי ומזמין אותך לרקוד. איך תתייחס אליו?

1. כאל כל צעיר אחר.
2. ארקוד עמו מתוך נימוס.
3. ארקוד עמו, אבל לא אסתבך עמו.
4. אסרב. הם מתלהבים מדי, והם צעקניים מדי בלבוש.

יז. בתורים ואיטובוסים בקיום המובילים לשכונות ולפרברים השחורים, יש תמיד רעש רציף. הסיבה היא —

1. חברות האוטובוסים מפלות לרעה שכונות אלה, ואינן מעמידות לרשותן את מספר האוטובוסים הדרוש.
2. קשה להם יותר להתאפק ולהבליג על אי-נחיות.
3. הם חושבים שאפשר להשיג את הכל בכוח הזרוע.
4. הם מטבעם חסרי נימוס, חוש סרר וכבוד לזולת.

יח. בממשלת ישראל ישנו רק שר אחד מבני עדות המזרח. גם בכנסת נפד ייצוגם בהרכב מאוזן באוכלוסייה. הסיבה היא —

1. כל המפלגות התרגלו להפלות אותם לרעה. עמדת המפלגה בהן תפוסות בידי יל די מזרח אירופה.
2. זה בסדר. איש אינו בודק את המוצא העדתי של מנהיגי מפלגות. היצוג הוא לפי דעות, לא לפי עדות.
3. ל"שחורים" חסרה המסורת רבת-הדורות הדרושה לניהול עניני הציבור.
4. דוגמת ארצות-ערב מוכיחה כי מנהיגות מזרחית מושגת תחת ואנוכית מטבעה.

יט. בני עדות המזרח מעטים בתחישנות העובדת מפני ש —

1. לא נעשה ניסיון שיטתי לגייס אותם.
2. מקור התנועה באירופה המזרחית, ואין היא מתאימה כל כך להרגלי החיים ולמסורת הרוחנית של המזרח.
3. קשה להם לעשות מאמץ איריאליסטי לאורך ימם.
4. הם מעדיפים לספסר בעיר.

כ. בארגון הצבאי הלאומי היה אחוז גדול מאד של בני עדות המזרח. הסיבה היתה —

1. החוש הלאומי שלהם מפיתח מאד.
2. הם מתלהבים ביתר קלות לקרב.
3. הם הרפתקנים ונוטים למעשי אלימות. המאמץ נדרש לתקופה קצרה.
4. אציל יודע לנצל את האינסטינקטים הנחותים שלהם.

כא. השחורים מהווים בינו את עיקר האובדן במעברות מפני ש —

1. דופקים אותם.
2. הם פחות זריזים מן האשכנזים.
3. הם רגילים לחיות ברמה נמוכה ובלכולוך.
4. אין הם מוכנים לעבוד למען מחייתם, ואת כספם הם מסתירים בגרב.

כב. עדות מזרח מסוימות מספקות את עיקר המועמדות לפריוצות —

1. איני בטוח שזה כך.
2. המצב הכלכלי מכריח אותן.
3. הן רגילות לחברה בה תופסת הזנות מקום גרתי.
4. הרמה המוסרית שלהן ירודה יותר.

2. זה ענין של טעם. אני לא הייתי בוחר בו.

3. שלילי. לא יצא מזה כלום. הרמה אינה יכולה להיות שווה.
4. שלילי בהחלט. אני יודע שבני עדות המזרח אינם יודעים להעריך חברתה של בחורה תרבותית. הם רק מתאחים לגופה, רוצים להשווץ לפני חכריהם בשכונה.

ח. כנך או אחיך הצעיר צריך נזמת לבית הספר. האם איכפת לך אם יישנה הביתה שרוב תלמידיה שחורים?

1. לא, אין הבדל בין ילדים. מוטב שילמדו בגיל צעיר להכיר את בני כל העדות.
2. בתיאוריה זה יפה מאד, אולם למעשה אני יודע שרמת הלימודים סובלת מזה מאד.
3. אני מתנגד. הוא ילמד לקלל לפני שילמד לכתוב.
4. בהחלט. הוא ילמד כל מנהגם מגונים.

ט. אם מוטי עדיך לשכור עובר והרשעה מצוי עדיך על שני עובדים — רחמים מזהרן ישמעין ויצחקי — כאיזה מהם תבחר?

1. איני יודע. זה תלוי באנשים.
2. בשני. אני יודע מהנסיון שבני עדות המזרח מטופלים במשפחות גדולות, וזה גורם לתקלות שונות, תוספות משכורת והעזרויות מעבודה.
3. בשני. התפוקה של השחורים ירודה, ודרוש להם המון זמן ללמוד את הדברים הפשוטים ביותר.
4. בשני. אני לא רוצה לטמוע ערביית אציל.

י. יש סרט טוב בקולנוע שרוב לקוחותיו שחורים, האם אתה מוכן להסתפק בפרט פחות טוב בקולנוע אחר?

1. לא, הסרט הוא הקובע.
2. לא, אם כי התנהגות פרועה בקולנוע מפרעה לי מאד.
3. כן, השריקות ופיצוץ-גרעינים גוזלים את כל ההנאה מן הסרט.
4. בהחלט. בקולנוע אני רוצה ליהנות.

יא. ישנה בחורה ספרדיה המוצאת חן בעיניך. האם אתה מוכן דשאת אותה ראשה?

1. כן, איני בודק את המוצא. אם היא מתאימה לי, לא איכפת לי כלום.
2. כן, אם הורי יסכמו.
3. קשה להחליט. יש בעות של מנהגי כישול, קשרי משפחה, חינוך ילדים וכיו.
4. לא, הנסיון מוכיח בעליל כי נשואי תערובת גזונים לכשלוז מוחלט.

יג. רוב מחוסרי העבודה בארץ הם בני עדות המזרח מפני מה —

1. מפלים אותם לרעה בתור לעבודה.
2. הם באו יותר מאוחר, ואינם זריזים בהסתגלותם.
3. בתנאים כלכליים ירודים, ברור שהפועל הגרוע יותר טובל יותר.
4. אין הם רוצים לעבוד. הם רגילים לחיות חיי בטלה, ולהתפרנס על חשבון המדינה.

ז. אתה או בתך הורבת עם צעיר שחור. מה יחסך לך?

1. חיובי בהחלט. אם היא רוצה בו, זה בסדר גמור. זה ענינה שלה.

אין שטח אשר מחיצת העדות מורגשת בו כמו בשטח החברתי. אמילו ה. לבן, החושב את עצמו לנאור ומתקדם ביותר, המסוגל להתרעם על כל מקרה של הפליה שהוא רואה, יחשוב פעמיים לפני שיכנס ליחסים חברתיים עם "שחורים". הוא יחנך את בניו לראות בבני עדות המזרח אנשים שווים בכל דבר — אך כרגע שבתו, למשל, תביא הביתה חבר שהור, ידבר אתה על רמה תרבותית, מסורת, הרגלי חיים — כל אלה גורמים המפרידים בינה לבינו, מונעים נישואים. תמונה זו (משמאל) מסמלת את הכעיה בכל הריפותה: קבוצה של "שחורים" עוקבת בעיניה אחרי בחורה אשכנזיה, העוברת על שפת הים בתל-אביב. הם יודעים כי אין כל אפשרות ליצור יחס קרוב יותר. במצבים כאלה משמיעים בחורים כמה שריקות או הערות, הבחורות מדביקות להם את התו: חיות שחורות. לפיכך הופכים יחסים לבת, לבנה, לדבר המעלה את קרנו של הבחור בין חבריו, מעין תחליף לעלייה בסולם החברתי — והוא הדין לגבי יחסים של בת עדות המזרח עם בחור, לבן.

"השחורים הם סגסוגת חיות!"

2 שינוי

קרוב ל-80% מתושבי המעברות כיום הם שחורים. הם גרים באוהלים או בצריפים, דחוסים בחדרים צרים. לרוב הסרים הסידורים הסניטריים האלמנטריים ביותר. הם מתרחצים ליד ברזים משותפים, הולכים לבתי-שימוש ציבוריים דוחים. הקמת השיכונים לעולים, שהיוותה חלק רציני מתקציב הסוכנות, נפסקה כשהגיע תורם של עולי ארצות המזרח להשתכן בבתי קבע. הגורמים היו, כמובן, כלכליים. אולם למוסדות היה קל יותר להחליט על כך, כי בסתר לבם חשבו האחראים: הרי אין אלה יוצאי אירופה, הרגילים לתנאי חיים נוחים. בתימן ומרוקו היו ברמה נמוכה — ימשיכו כך גם כאן. המעברות, שהוקמו במרכזי ישוב אר-עיים, הפכו בינתיים לתופעת קבע של משכנות עוני. משחו המזכיר לתיירים בצורה עגומה את שכונות הכושים בערי ארצות-הברית.

"הם רגילים לחיות בגנאים ירוקים"

הן עומדות, נערות בנות 12 וזקנות בנות 60, בפינת רחוב, מחכות לעקרת הבית הזקוקה לעזרת שתנקה את ביתה, תקח את ילדיה לטיול. השכר שנקבע בשוק עבודה זה: 450 פרוטה לשעה. איננו הועסקו דרך הלשכה הכללית או פובנויות העבודה הפרטיות, היו מקבלות כמעט כלליות. אולם שם צריך להרשם ולחכות בתור. אין בזה כל דע, אלא שלא תמיד ניתנת העבודה לראשון שנרשם בתור. מכתבים ושיחות טלפון של מעבידים, המבקשים מן הלשכה פועלים, שאפשר לדבר אתם בשפה אנשוית" הם דבר שבכל יום, "השחורים" נדחקים שוב ושוב לסוף התור — אי יוצאים לר-חובות לחפש עבודה. שם המוצא העדתי אינו חשוב כל כך — כי השכר אינו כל כך גבוה. התו-צאה: מכת האכפלה, שירדה לאחרונה על הארץ, פוגעת במידה מרעת בבני עדות המזרח בכלר.

3 עבודה

מה יחס ה"לבנים" אליך?

מפלגתית מחייבת זאת.
4. דופקים את ה"שחורים".

יה האם אתה חושב שאם תשנה את שמך ל- שם שאינו מעיד על מוצא ספרדי, יהיה גורלך וגורל ידריך קל יותר?

- 1. לא.
- 2. אולי, במקרים בודדים.
- 3. כן, בתנאי שההיכרות תהיה מעל גבי ניר בלבד.
- 4. בהחלט. מאירוביץ, אוקסמן וזלביאנסקי מצליחים יותר מאשר בכר, חיון וששון, למרות שאלה השמות האצילים והעתיקים ביותר של היהדות.

ין האם אתה מתבייש לדבר ספניויות או ער- בית באוטובוס או בקולנוע?

- 1. כן, לדעתי עברי צריך לדבר עברית.
- 2. לא, אלה שפות לא יותר גרועות מאידיש.
- 3. כן, אני מרגיש שזה משנה את יחס הקהל אלי.
- 4. זה מרגיז אותם ולא איכפת לי.

ין האם אתה חושב שיש מידה מסוימת של צדק ביחס השלידי כלפי עדות המזרח?

- 1. אין יחס כזה.
- 2. במידה שישנן תופעות שליליות מיוחדות, אין הן מטבע העדה אלא פרי תנאים סוציאליים מנהנים. בני העדה הנהנים מרמה חברתית גבוהה חופשיים מהן.
- 3. לכל עדה ישנן תכונות שליליות וחוביות משלה.
- 4. אם כולם אומרים שזה כך — אולי יש בזה משהו.

יח האם אתה חושב שהיחס בו נתקלים או ייתקלו בניך ברחוב ובבית-הספר מצד ילדים אשכנזיים, החוזרים על דברי הוריהם, עלול להטביע חותם על נפשם חרבה?

- 1. לא, כל ילד נחקל בתופעות כאלה ומתגבר עליהם.
- 2. כן, זה רק יחייב אותם להתאמץ כפליים.
- 3. כן, זה מכניס להם לראש שהם צריכים להיות פרוצים, כי כך מצפים מהם להתנהג.
- 4. זה המקור העיקרי לחסביך נחיתות ולחוקפנות שלילית כשהוא מתבגר.

יח המשורר חיים נחמן ביאליק אמר פעם: "אינני סובל את הערבים מפני שהם דומים לספרדים." האם אתה חושב שרבים הם אנשי הציבור הנגועים גם כיום בדעות קדומות אלה?

- 1. לא, קיבוץ הגלויות החזיר באנשי הציבור דעות נאורות יותר.
- 2. ישנם בודדים. אולם הם פוליטיקאים טובים. הם יודעים להסתות את דעותיהם.
- 3. אני חושש שהדבר נפוץ למדי. כיושבי עיר כן ראשית.
- 4. תגרר כל לבן ומצאת שונא-שחורים.

יח אם אתה הולך עם בחורה אשכנזיה, האם אתה בוחז בה כמו בבחורה מעדתך?

- 1. כן, אשה היא אשה.
- 2. כן, אם כי אני לוקח בחשבון שהיא קיבלה חינוך חופשי יותר.
- 3. לא כל כך. אני יודע שהיא נתונה לחץ מתמיד מצד קרוביה וידידיה האשכנזיים להחליף אותי בבן עדתה.
- 4. אין אמונה באשכנזיות.

יח האם אתה מתבייש שאתה אוהב להאזין למוסיקה מזרחית?

- 1. לא, זוהי מוסיקה ככל מוסיקה אחרת.
- 2. קצת, שמתי לב שהדבר מעורר לעצ בחברה.
- 3. כן, האשכנזים חושבים אותה ואת מאויניה לפרי-מיטיביים.
- 4. לא, זו המוסיקה שלי — לא אכפת לי מה שאומרים עליה.

יח האם יש לך ילדים טובים בין האשכנזים?

- 1. לא שמתי לב אף פעם למוצאם העדתי של חברי.
- 2. כן, אני גאה על חברותם.
- 3. ישנה יידידות — אבל עד סף הדלת של הבית.
- 4. אני רוצה בחברותם.

כרוגמת השאלון הקודם (ראה עמוד 4), בא גם שאלון זה לסייע לך לבחון את עצמך — באיזו מידה חדרה בעיית העדות בארץ לתוך חייך שלך, באיזו מידה היא קובעת את הרגשתך, את גישתך לחברה בה אתה חי והאנשים ביניהם אתה עובד או מבלה.

ייתכן שההפליה פגעה בך — מבלי שיכולת לתת לעצמך דין וחשבון על כך. ייתכן גם להיפך — שנדמה לך שהדבר הוא חריף הרבה יותר מכפי שהוא באמת. על כן עבור בעיון על השאלות ובחר את התשובות הנראות לך ביותר. על-ידי סימון צלב בעיגול הריק שליד כל תשובה. בתום התשובות סכם את נקודותיך לפי המספרים שליד התשובות. אם לא עזתה סי-כומך על 33 — הרי שהבעייה העדתית אינה רצינית ביותר, לפ הרגשתך, ואין לה כמעט הש-פעה על חייך. אם עזתה סיכום נקודותיך על 55 — הרגשת או היית עך לקיפוחים ולהפליות רציניים. לדעתך, הבעייה דורשת את פיתרונה. אם עזתה סיכומך על 75 — הרי שהבעייה הע-דתית היא בעייה עיקרית בחיך. היא גורמת לך סבל יומיומי ועוקרת את רוחך בקביעות. אל תתיאש מאפשרות הפיתרון. המאבק כשטח זה יהיה קשה, אבל אין לומר שסיכוייו אפסיים.

4. בסופו של דבר צדקו ההורים. אין עתיד לנשואית-ע' רובת.

ח האם אתה חושב שהפליות עדתיות הן אופייניות לדור הזקן בזכר?

- 1. כן, בדור הצעיר זה כבר נעלם.
- 2. זוהי ירושת הגלות, והיא תיעלם במרוצת הדורות.
- 3. לא, זה אופייני לכל שכבות הגיל.
- 4. זה עניין נצחי שאין לו תקנה.

ח אשה אשכנזיה נכנסת לאוטובוס, מה הג-בתך?

- 1. אני קם מתוך נימוס.
- 2. אני קם, למרות שאני יודע שאשכנזים לא קמים בפני תימניה או אשה פרסית וקנה.
- 3. אני קם, כדי שלא יגידו שהשחורים הם טראים.
- 4. אני לא קם. אם היא רוצה לשבת, שיקום אשכנזי.

י האם אתה חושב שבמקום עבודתך נותנים לך את התפקיד אשר כשרונותיך ראויים לו?

- 1. כן.
- 2. לא, אבל אני חושב שזה נוגע למוציא.
- 3. הייתי יכול להגיע יותר רחוק אלמלא הייתי שחור.
- 4. לא נותנים לשחורים לעלות.

יח מה דעתך על כך שהטכסים הדתיים היח-דיים ומוסדות הרבנות מחזיקים לפי עדות?

- 1. זוהי רק שמירת מסורת של דורות.
- 2. זה בסדר, אבל רצוי לבטל את ההבדלים משך הזמן, בעוד אלהים אין כבשים שחורות.
- 3. שלא במתכוון זה הפך לגורם מויק.
- 4. האשכנזים שומרים במתכוון על הנהגים המפרדיים, כדי למנוע התבוללות.

יח האם תשתדל להכניס את בנך לבית-ספר בו רוב התלמידים הם "לבנים"?

- 1. לא במיוחד. חשוב לי טיבו של בית-הספר.
- 2. כן, כי בדרך כלל רמתם של בתי-הספר האלה גבוהה יותר.
- 3. כן, מפני שמורים אשכנזים טובים לא הולכים לבתי-ספר ספרדיים.
- 4. לא, אינני רוצה שבני יהיה קורבן להשפלות מתמידות.

יח המצב הכלכלי קשה. במקום עבודתך עדי-לים לחול פיטורים. האם אתה חושב שתפטר לפני חברך האשכנזי, הממלא אותו תפקיד במפעל?

- 1. אין לי כל סיבה לחשוש לכך.
- 2. רק אם אני עלה עליו במשהו, יש לי סיכויים להשא-ר.
- 3. בעל המפעל יחפש כל תירוץ כדי לפטר אותי לפניו.
- 4. אין כל ספק. תמיד יהיו הספרדים קרוב ראשון של פיטורים במפעל אשכנזי.

יח האם אתה חושב כי במנגנון הממשלה, עך כל שירותיה, יש לבני עדות המזרח אותם ה-סיכויים כמו לאשכנזים להתקבל בעבודה ול-התקדם?

- 1. כן.
- 2. כן, אם כי ישנם מוסדות מסוימים בהם ישנן הפליות.
- 3. לא, מכניסים את ה"שחורים" רק במידה שהדמוגיה ה-

ח האם אתה מעדיף את חברת ה"לבנים" על חברת בני עדתך?

- 1. לא, אין הבדל לגבני. אני מברר לי חברים לפי טיבם לא לפי מוצאם.
- 2. לא במיוחד, אם כי יותר מעניין אצלם.
- 3. כן, רמת השיחה אצלם יותר גבוהה. אני לומד מה הרבה.
- 4. אני רוצה, אבל לא קל. חברתם סגורה בפני.

יח בבחירות האחרונות לכנסת הצבעת עב-ור מפלגתך בגלל?

- 1. דרכה המדינית הכלכלית נראתה לי נכונה.
- 2. היא הבטיחה תיקונים סוציאליים, שקיחתי כי ישפרו את מצב בני עדתי.
- 3. היא הבטיחה הבטחות מפורשות ללחום נגד הפליה עדתית.
- 4. בין מועמדיה העיקריים היו ספרדים.

יח האם אתה חושב שאתה מקופח באופן שי-מתי בגלל עדתך?

- 1. לא.
- 2. אני באופן אישי לא הרגשתי בקיפוח. אבל יודע שהוא קיים כלפי אנשים פחות מפותחים.
- 3. הרגשתי בקיפוח מסויים.
- 4. כן, בהחלט.

יח האם העליבו אותך בביטויים כגון: "שוא-ר צה חיה", "פרנק פארח" וכי'?

- 1. מעולם לא.
- 2. היו מקרים בודדים אבל אינני חושב אותם לאפייניים.
- 3. הדבר הוא די נפוץ במדינה.
- 4. כל אשכנזי אומר או חושב זאת בליבו בכל הזדמנות.

יח באיזה מידה אתה נפגע מביטויים אלה?

- 1. כלל לא. זה דבר מקובל בין כל העדות היהודיות ותר-פעה דומה קיימת כלפי גרמנים, גליציאים וכי'.
- 2. אני סובל ממנה, כמו שאני סובל מכל גסות-רוח אחרת.
- 3. אני איש מבוגר ויכול להתעלם מזה, אבל אני חושב על ההשפעה ההרסנית שיש לזה על ילדים.
- 4. כל פעם שאני שומע את זה, אגרופי מתכוצים.

יח בהעולם הזה (812) סופר על בחור צעיר, אשר ארוסתו הלבנה עזבה אותו, אחרי לחץ מצד הוריה, כביכול בגלל רקע עדתי. מה דעתך על זה?

- 1. אינני מאמין שישנם מקרים כאלה.
- 2. ישנם מקרים בודדים כאלה, ואין בכך כל אסון. להורים יכולות להיות כל מיני קפריזות. הם יכולים לרצות ודקא בחור עשיר, בחור גבוה או בחור שנילד בפנינסק.
- 3. ידועים לי הרבה מקרים דומים. אין להשלים אתם.
- 4. זה הכלל והקללה במדינה.

יח מה היית עושה במקרה כזה?

- 1. צוחק.
- 2. מצפצף על ההורים ומנסה, בכל זאת, לשכנע את הב-חורה.
- 3. מוותר על הבחורה.

חדר זה, אחד מתריסר חדרי-עבודה באחד מבני-יני משרד האוצר, אופייני למצב בכל מנגנון המדינה: אחוז השחורים בין פקידיו כמעט אפסי. לעומת זאת, השליחים, השוערים, מגישי התה הם שחורים. אין זה עניין של חוסר השכלתם של בני עדות המזרח. הקו נקבע מגבוה: המנהלים, אשר ברובם המכריע הם בני העדות האשכנזיות, ממינים אנשים הקרובים להם גם מבחינת המוצא; אלה שוב מקפידים בבחירת פקידים כמותם. ההמצאות לעזרת לעזייה בדרגה ניתנות רק בקושי רב ל-"שחורים", ורק אחרים מצליחים להגיע לדרגות הגבוהות. מתוך רכבות הפקידים המועסקים במנגנון המדינה. לרוב, הרגשת ההפלייה היא מוחשית ביותר — אך המופלים חייבים לשתוק. כי אין בפני מי להתלונן, עליהם עוד לשמוח שהם ככלל עובדים במקומות כאלה.

4

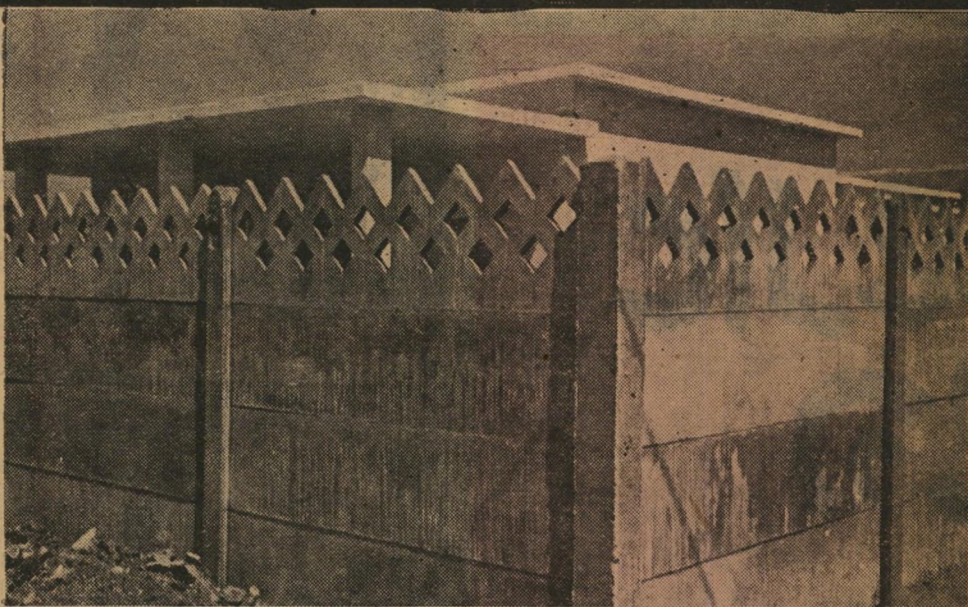
מנגנון

"הם אינם אסולאים אלא"

5

חינוך

תמונה זו מראה גן ילדים, ברמת-ישראל ליד תל-אביב. הילדים הילומדים בו הם ברובם המכריע, "ל-בנים". ילדי השכונה ברובם, "שהו-רים". הם נהגו להיכנס לחצר הגן, להתערב עם הילדים הלומדים שם. ההורים והגננות התלוננו. העירייה הקימה גדר מבטון, בגובה של שני מטר כדי להפסיק את ההתערבות הבדלתי רצויה. על הכנסת אותם הילדים המפריעים לגן, וחינוכם אין חושבים, כי זה דורש כסף. או-לם בעוד עשר שנים יצביעו עליהם ויגידו: "אתם רואים? הם לא מ-סוגלים לקבל חינוך!"

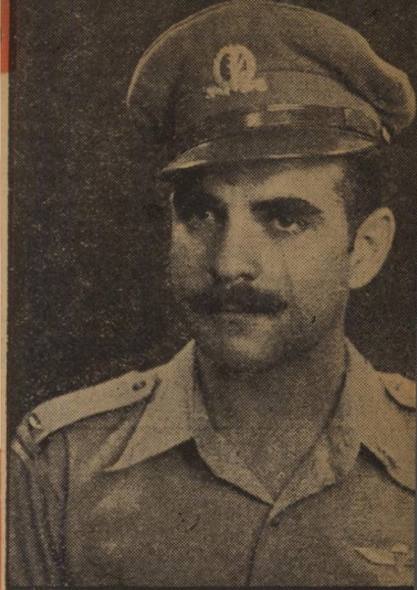
"3 ר'יק לשאור אל ר'אחיצי"

בדרך כלל, ההפלייה היא אינסטינקטיבית. נעשית ללא כל שיקול דעת. מכונת עובדת על פני מעברה, מישחו מרים את היר, מבקש טרמפ. הנהג רואה כמה כתמים שחורים, מכנס-פיז-אמה, בעלי פסים — הוא מתרחק משולי הכביש, מגביר את המהירות. אם יש לו נקיפת מצפון — הוא עושה תנועה בלתי-משכנעת בידו, מראה שהנה הוא יסתובב שמאלה בעוד כמה מאות מטרים. אותה ההתרחקות קיימת בכל שטחי החיים. בכל מקום ששחור ולכן באים במגע, קיימת הנטייה המידית לא להתקרב. לשמור על מרחק. להשאיר מן הצד השני של המחיצה. נטייה זו, המגיעה גם לממדים של פלידה ממש, פוגעת בעומק נפשם של אותם "שחורים". גם הם נרתעים ממגע הדוק יותר, המ-חיצה שנוצרת כתוצאה מכך הופכת במשך הזמן לתהום שאין לה גשר.

6

יחסי אדם

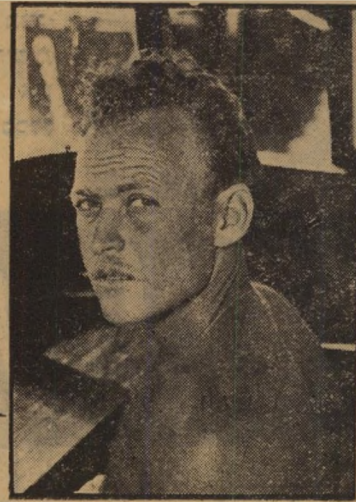
אי"ש המופת: גינזבורג

סגן-משנה דב גינזבורג לא היה החייל היחיד שקיפח את חייו השנה: חבריו לנשק יצאו לשמירה ולסיוורים לאורך הגבולות ולא חזרו. הם מילאו את תפקידם בנאמנות. עשו את אשר היה מוטל עליהם.

דב גינזבורג עשה יותר מזה. הוא עשה מה ששום ספר חוקים צבאי אינו מצוה — הוא הקריב את חייו כדי להציל את אנשי מחלקתו הטירונים. כאשר הטיל את עצמו על הרימון החי והבלתי-נצור ציית הקצין הצעיר, בן ה-20, לפקודה העליונה הניתנת למפקד ולמנהיג: צו ההקרבה העצמית. עלה ארצה באלטלנה, למרות התנגדות הוריו הנמרצת. בגיל 17 כבר התגייס לצה"ל, הצטיין בשרותו בנח"ל. עם גמר תקופת שירות החובה, חתם על חוזה שירות בצבא הקבע, יצא לקורס קצינים. לרבות צעירים שירותו בצבא ובמחתרות השונות, ואשר הקשיבו לסיפורי-גבורה מסביב למורה. נרקם מעשהו של דב גינזבורג במסכת הארוכה של תל"ח, חולדה, לטרון ובארענילה.

האי"ש הצעיר: לויצקי

השנה המשיכו רבבות הצעירים להסתכל סביבם באדישות. הם לא עשו אף מיפעל רציני כנוער, הלכו אחרי הזקנים לכל כיוון שהובלו בו. החלום הגדול של נוער תשי"ג המשיך להיות הנסיעה לחוף-לארק, הקריירה, הבריחה מן המציאות. אדם אשר חלם גם הוא על מסעות סביב העולם, אם כי בדרך פחות נוחה משל הילום המקובל, היה שלמה לויצקי, צעיר תל-אביבי בן 26. שאיפה זו העלתה אותו על אניות סוחר ישראליות וזרות, הובילה אותו

כמעט סביב כדור הארץ. כאשר חזר, בהתחלת השנה, מהפלגתו הראשונה למזרח הרחוק, החל מיד לחפש דרך לחוש את מסעותיו. הוא לא חלם על נסיעה או סיסה נוחה, בילוים במועדוני לילה. הוא רצה שיהיה גם טעם של הגשמה עצמית במסע. הוא הגה את הרעיון להפליג סביב העולם בסירה קטנה. היתה זו התחלת הרעיון הנועז שהתגשם עם הפלגת ישראלה.

עחונות: ברוך נאדל

אי"ש השנה, ברוך (ברלה"ה) נאדל, כתב משוטט של ידיעות אחרונות, בלט לא כל כך בגלל מה שעשה הוא, כמו בגלל מה שנעשה בו. שעה שהתפוצצה הפצצה הגורלית בצירות הסובייטית, היה העיתונאי היחידי שתדר לשטח הצירות, גילה פירצה בגדר המקיפה את החצר, שנסתרה מעיני החוקרים. גילוי זה עלה לו ביוקר: הוא נעצר כחשוד עליידי המשטרה המבולבלת, שעצרה בימים ההם מכל הבא בידה, ישב 11 יום במעצר, שוחרר בערבות רק כאשר התברר שבידי החוקרים אין אפילו קצהו של חיט החקירה במקרה זה. בצאתו פירסם סדרת מאמרים על המעצר המגוחך.

את ראשית פעולתו הספרותית-עיתונאית החל ככתב משוטט על משנה, אך עוד לפני כן פרסם רשימות וספורים בכתבי עת שונים. בראשית הקרבות הצטרף לחיות הנגב, הביא אתו משם כתב יד של עלילות פלמי"ח שיצא בספר שזכה לשלוש מהדורות אחרי שנדפס תחילה ב"דיעות אחרונות.

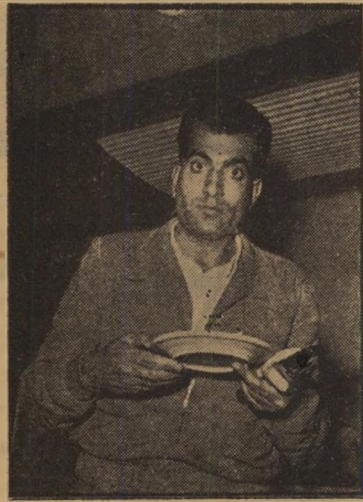

כלכלה: יוחנן שנער

החבית ללא תחתית הקרויה כלכלה יש-ראלית לא השתנתה בהרבה משך תשי"ג. פה ושם פעלו יוזמים חוטשיים להקמת מפעלים חדשים, אולם גם הם לא הספיקו לרפא את המשק המייצר מעט, צורך הרבה. אי"ש השנה היה, איפוא, האיש שדאג כי יהיה מה לשפוך לתוך חבית זו, למען לא תתייבש לגמרי משך השנה. מעיין הדולארים האמריקאיים עמד בסימן הצטמקות, והתופעה העיקרית היתה השגת השילומים מגרמניה — תרומה גדולה להצלת משק-הקבצנות מפשיטת-רגל מוחלטת. האיש שעמל יותר מכולם להשגת השילומים היה אי"ש הסוכנות, נחום גולדמן, אולם ב"עיני האזרח הישראלי קשור המשא-ומתן המייגע עם שמו של יוחנן שנער, איש-משק יליד-גרמניה שהפך מחפשי-צרות גודד של ממשלת ישראל, ניהל את עיקר המשא-ומתן וסיקק על ראשית הביצוע. בין השאר, השיג מגרמניה מקדמה בצורת נפט בריטי עוד לפני אישור החוזה, הציל עליידי כך את התחבורה הישראלית משיתוק מוחלט.

כנסת: רוסתום בסחוני

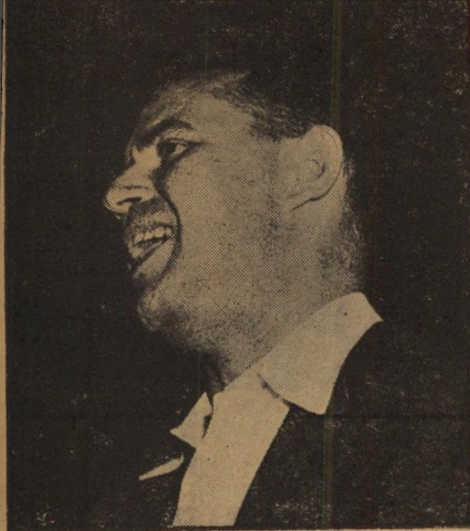
משך תשי"ג ירדה הכנסת יותר ויותר לדרגה של מכונה פורמלית. ההחלטות ה"אמיתיות נתקבלו עליידי פקידים בלתי-נבחרים במשרדי המנגנון, הקנוניות המפלגתיות החשובות נתקבלו במרכזי המפלגות. כאנשי-כנסת מבריקים שוב הצטיינו השנה יוחנן בדר (חרות) ומשה סנה (שמאל), וכ"איש-צפון, המוכן להפר את מרות מפלגתו, שוב בלט יותר הררי (פרוגרסיבי). אולם איש-השנה, האדם שהשתדל למלא שליחות מצפונות אמיתית, היה אחד הצעיר

רים ביותר (28), הערבי היחיד בכנסת ש-נבחר עליידי קולות יהודיים. רוסתום בסחוני, יליד טירה (ליד חיפה), שדיבר עברית עוד לפני המלחמה ולמד ב"טכניון, הצטרף למפ"ם בהאמונו במיזוג ה"ישראלים בני כל העמים לעם אחד, הנהוג בהכנסת הערבי היחיד הנואם עברית, אך נאלץ להקדיש את רוב דבריו למלחמה למען בני עמו הנדכאים והמקופחים. עם הפילוג הצטרף לחילה למשה סנה, אך חזר כעבור זמן מועט למפ"ם.

מדיניות: מרדכי אורן

האי"ש היחיד שיצר מעשים חדשים משך השנה היה משה סנה, שפילג את מפ"ם ויצר את מפלגת השמאל. אולם גם מעשהו של סנה לא היה פרי יוזמה חפשיית, אלא מעשה שנכפה עליו מן החוץ עליידי תהליך שיד-ישראלי לא נגעה בו — פניית ברית המועצות נגד הציגונות. תהליך זה מסתמל בדמותו של אסיר כלא פארג, מרדכי אורן. היה זה אופייני שאיש השנה של המדיניות הישראלית לא היה גיבור פעיל, אקטיבי, אלא גיבור פאסיבי וטראגי — איש-קובץ ישראלי, דיפלומט בלתי-רשמי של המדינה בדרך, שנחפס במקרה כגלגלי-השיניים העייתיים רים של תהליכים עולמיים. ברית-המועצות החליטה לנתק את קשריה עם ישראל, הן כתוצאה מהשתעבדות ישראל ל"דולאר האמריקאי והן כהגבה על נאומים חסרי-אחריות של ביג"י ושרת. אורן היה קורבן חסר-אונים להחלטה זו. עם הידוש היחסים, כחלק מהתקפת-השלום הסובייטית העולמית, יש סיכוי רב שאורן ישוחרר בהקדם.

משפט: שמואל חמיר

אי"ש המשפט של השנה, מבחינה צבורית, היו עורכי-דין צעיר (30) שלא ראה במקצועו משלחיד ופרנסה אלא תפקיד הנובע מהשקפת עולמו. שמואל חמיר (כצולסון), שהיה איש אצ"ל בגיל 17, עלה לדרגת המפקד בפועל של אצ"ל בירושלים. נעצר 3 פעמים ועבר את בחינתו הסופית בגלות קניה. התבלט השנה בהגנתו על דוב שילנסקי, יצא לעזרתו של הצ"כי הנוצרי אנטון קפלן, שנרדף ע"י מנגנון ה"חושך, לחם על זכויות-השיקום של נכי "אלטלנה", ניהל את מאבק המשפטי של ערביי אברג'וש נגד נוגשיהם; היה הטניגור הבולט ביותר במשפט הצבאי של המחתרת; הטוען העיקרי לשחרור צעירי הסעף

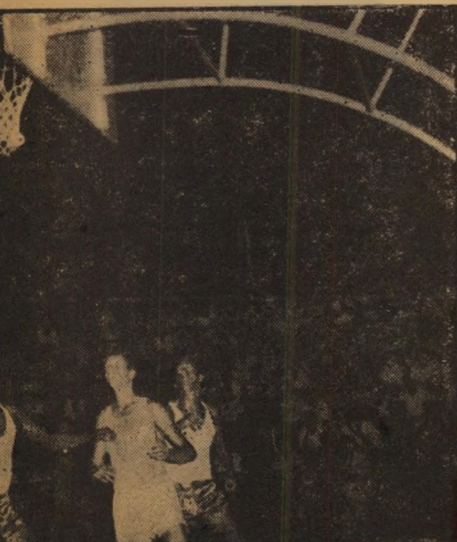
חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג

28	11	1	25	18	11	4	דאשון
29	22	18	8	1	25	18	ד"ר
30	23	16	9	0	26	19	ד"ר
31	24	17	0	1	27	20	ד"ר
1	25	18	1	2	28	21	ד"ר
2	26	19	2	3	29	22	ד"ר
3	27	20	3	4	30	23	ד"ר
4	28	21	4	5	31	24	ד"ר
5	29	22	5	6	1	25	ד"ר
6	30	23	6	7	2	26	ד"ר
7	31	24	7	8	3	27	ד"ר
8	1	25	8	9	4	28	ד"ר
9	2	26	9	0	5	29	ד"ר
10	3	27	0	1	6	30	ד"ר
11	4	28	1	2	7	1	ד"ר
12	5	29	2	3	8	2	ד"ר
13	6	30	3	4	9	3	ד"ר
14	7	1	4	5	0	4	ד"ר
15	8	2	5	6	1	5	ד"ר
16	9	3	6	7	2	6	ד"ר
17	0	4	7	8	3	7	ד"ר
18	1	5	8	9	4	8	ד"ר
19	2	6	9	0	5	9	ד"ר
20	3	7	0	1	6	0	ד"ר
21	4	8	1	2	7	1	ד"ר
22	5	9	2	3	8	2	ד"ר
23	6	0	3	4	9	3	ד"ר
24	7	1	4	5	0	4	ד"ר
25	8	2	5	6	1	5	ד"ר
26	9	3	6	7	2	6	ד"ר
27	0	4	7	8	3	7	ד"ר
28	1	5	8	9	4	8	ד"ר
29	2	6	9	0	5	9	ד"ר
30	3	7	0	1	6	0	ד"ר
31	4	8	1	2	7	1	ד"ר
1	5	9	2	3	8	2	ד"ר
2	6	0	3	4	9	3	ד"ר
3	7	1	4	5	0	4	ד"ר
4	8	2	5	6	1	5	ד"ר
5	9	3	6	7	2	6	ד"ר
6	0	4	7	8	3	7	ד"ר
7	1	5	8	9	4	8	ד"ר
8	2	6	9	0	5	9	ד"ר
9	3	7	0	1	6	0	ד"ר
10	4	8	1	2	7	1	ד"ר
11	5	9	2	3	8	2	ד"ר
12	6	0	3	4	9	3	ד"ר
13	7	1	4	5	0	4	ד"ר
14	8	2	5	6	1	5	ד"ר
15	9	3	6	7	2	6	ד"ר
16	0	4	7	8	3	7	ד"ר
17	1	5	8	9	4	8	ד"ר
18	2	6	9	0	5	9	ד"ר
19	3	7	0	1	6	0	ד"ר
20	4	8	1	2	7	1	ד"ר
21	5	9	2	3	8	2	ד"ר
22	6	0	3	4	9	3	ד"ר
23	7	1	4	5	0	4	ד"ר
24	8	2	5	6	1	5	ד"ר
25	9	3	6	7	2	6	ד"ר
26	0	4	7	8	3	7	ד"ר
27	1	5	8	9	4	8	ד"ר
28	2	6	9	0	5	9	ד"ר
29	3	7	0	1	6	0	ד"ר
30	4	8	1	2	7	1	ד"ר
31	5	9	2	3	8	2	ד"ר

חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג חשי"ג

ספורט: נבחר

תשי"ג, שנת ההכנה למכביה הרביעית, היתה צריכה להיות שנת פעילות בספורט הישראלי, להביא אתה שיאים והישגים. אך כל אלה לא באו. שנת החורף של הספורט הישראלי, הכתמשת כבר לאורך קיצים רבים, לא הופרעה ביותר גם השנה. רק מעטים, יחידי סגולה, התמידו באימוניהם, הביעו להישגים בולטים יותר משל חכריהם. למרות אולתיותם של העסקנים והקשיים הכלכליים היו אלה אורות עידוד בוודים באפלה. אך לתואר ספורטאי השנה לא היה ראוי שום

העם

שנה טובה

תשי"ד באה, ברעידת'אדמה שאיש (מלבד יזרעאל) לא הרגיש בה, וברעידות'קיבה לרבבות אזרחיים, שלא חישבו נכונה את כמות המזון הדרושה להם לשלושה ימים של חג רצוף.

הרוד מחיפה ביקר את הסבא בירושלים, הסבא מירושלים ביקרה אצל הודונית ב' תל'אביב. במכונות פרטיות ובסטורים, בהם היו תלויות השמלות על מקלות, למען לא המענה, טיילה ישראל.

ממשלת ישראל תרמה את תרומתה לשמ' חת החג בצורה לא העניקה שעה נוספת לחיים, אותה הרוויחה בלי דביוס עליי'ם שינוי השעון. האורחים קיבלו את השעה כברכה, קיוו בליבם שהזות מחוגי השעון אחורה לא הסמל את השנה הבאה.

מדיניות

בתנאי

אנשים רבים סבורים כי משרד'החוק ה' ישראלי אינו מוסיף הרבה למדינה. אולם לפחות איש אחד סבור כי משרד'החוק מוסיף לשמה. איש זה הוא ד"ר נחום גולדמן, האיש הגדול של הסוכנות היהודית ואחד היועצים המעטים המקובלים על דוד בן-גוריון.

נחום גולדמן הוא האיש שסלל את הדרך למשאומתן על השילומים מגרמניה, בשלב הראשון, הסודי ביותר, זמן רב לפני שה' עולם שמע לראשונה מפי קונראד אדנאור על נכונות הגרמנים לשלם (ראה אנשי השנה).

כשסיים משאומתן זה בהצלחה, עלה על דעתו של גולדמן רעיון חדש: אם הצלח לגשר על פני השנאה התהומית בין הגרמנים והיהודים, מדוע לא יעלה בידו לבנות גשר גם על תזום שניה, חשובה הרבה יותר — זו המפרידה בין ישראל והערבים?

ד"ר גולדמן אינו האיש השומר דברים כאלה בסוד. לא מזמן הודיע, בצורה ח' משמעותית: הוא מוכן להניח את היסוד למשא ומתן ישיר בין ישראל והערבים. יותר מכן, הוא מוכן לערוב אפילו להצלחת הענין. רק תנאי אחד בלייעבור העממי נחום גולד' מן, לפני שיקבל על עצמו את המשימה

ניסו מוקש'זמן לנמל. הוא רק חיכה שיאס' רוהו, כדי לפתוח בשירת תגליות מופצצות על המחותרת. מחזה היתולי בהמטאסט לא יכול להיות מצחיק יותר.

העקבות הובילו, לדברי המשטרה, לצעיר תל'אביבי, שקט ומכונס בתוך עצמה. פתחה שמיר אינו איש חדש בחוגי המחותרת: עוד לפני שמונה שנים בלט הצעיר בעל הפנים הילדותיים וההתנהגות הרצינית, שהיה אז מפקד קן בית'ר בתל'אביב, כמנהיג פוטנ' ציאל'י. באחד הימים גורש מתפקידו. היתה זאת הסחאה לקבלת תפקיד גבוה למדי ב' אצ"ל.

אם אמנם נתגלתה מחותרת, הרי התעוררו כמה שאלות: האם היתה קשורה למחותרת שחבריה נדונו בסרפנד, או שהיו לה קשרים משותפים עם מעשה דוב שילנסקי, או שהיתה זאת התפתחות חדשה לגמרי.

בינתיים היתה התוצאה היחידה: מתן הצדקה נוספת ליועץ המשפטי לחוקק חוקים נגד חופש הפרט.

גם נציבות בית'ר שיתפה פעולה. הכריזה היא, בפקודת יום מיוחדת שלא הכתישה את שייכותו של שמיר לענין: "הבית'רים במולדת גאים בנציבם ושולחים לו ברכת נאמנות." לפי כל הסימנים לא היה בית'ר מקבל באי'רצון החלטה ממשלתית על איסור ר', דבר שהיה מעלה את קרנו ויוצר מתח בין אוהדיו. אולם למרות השמועות לא גיל' תה הממשלה כל נסיה לעשות לו טובה זו.

השם הישן

לפני 15 שנה הודעונו שש מאות אלף תושבי פלשתינה (א"י) היהודיים עקב ה' פעת ספר דק, שנשא את השם ירושלים מחכה. הספר תאר את הנעשה בתוך תוככי צמרת מפא"י. לפי תאור זה היה השלטון המעשי מרוכז בידי שלושה אנשים — ברל כצנלסון, דוב הוז ודוד רמז — ואילו דוד בן-גוריון לא היה אלא דמגוג חשוד במפ' לגתו. לפי הספר אף נכלא בני. ג'י. פקס בחדרו, על שהפר את מרותו של ברל.

גיבור הספר היה איש מפא"י לשעבר, שהקדיש בגבורה את חייו להוקעת חבריו לשעבר. לא היה צורך בדמיון רב כדי לדעת מי האיש: אורי צבי גרינברג, שאוסף שי'

פרץ, הועמד זאב ייבין למשפט צבאי שני בסרפנד. עוד לפני שהושפט אמר את המילה הראשונה, הודיע הדור: "מדריך המחותרת — לדן."

מנגנון

צאתו של שפם

המטה הארצי של משטרת ישראל היה מאז ומעולם יצור עדין מאד. כלפי חוץ היה זה בנין תלת'קומתי, מוקף מכוניות מצוחצחות והומה לובשי מדים מבריקי'כו' כבים. אולם ליודעי'דבר היה זה מנגנון שהח' זיק רק בקושי מעמד תחת לחץ כוחותיו המתנגשים בקרבו.

שני הכוחות העיקריים היו שני העווריים למפקח'הכללי. העוור האחד היה עמוס בן-גוריון, בנו של בני. ג'י. ואבי שנים מנכדיה, צעיר נמוך'קומה ובעל חיוך ערמומי שהיה מייגר בצבא הבריטי. לפני יריבו בנפס, היה ישורון שיף, בעל שני קצין'קוואקים, מגודל שפם אימתני וקול עדין. ישורון, בני של מורה חותיק, אחי הסופר מידד (שמעון צהמארה) שיף, ואבי שתי ילדות חמודות, היה ממונה על אגף החקירות, בעוד שעמוס

יהיה עוד מתחרה רציני. ברגע שהשפם הגדול יעזוב את הבנין ליד פסי הרכבת, יהיה עמוס בן-גוריון האיש מס' 2 במשטרת ישראל.

אחירו של גאון

"אינני יכול עוד", נאנח השבוע סגן מנהל כלל של אחד ממשרדי הממשלה, הועמד לפ' רוש מן השרות. "כל יועץ משפטי במשרדי, הכפוף למרותי, משתכר 60 או 70 ל"י בחודש יותר ממני, וכן כל מהנדס, כלכלן וסטטיס' טיטקאי. ואילו אני זוכה רק בכבוד — אני הבוס..."

היתה זו בעייתם של כל פקודי המשלה הגבוהים, שלא היו בעלי מקצוע אקדמאי, אולם היו אחראים על בעלי דרגות אלה. לחברי הממשלה היתה תשובה פשוטה. עורך דין לומד שש או שבע שנים, משקיע כסף רב בהשתלמותו. התוספת המקצועית באה להחזיר לו את השקעתו. ואילו פקיד ממשלתי גבוה, מן הדין אמנם שיהיה מוכשר ומנוסה יותר, אך הכשרתו לא עלתה לו בכסף. להיפך, היא הכניסה לו שכר. לא היתה זאת נחמה לפקידים הגבוהים. עבור מה משלמים, שאלו הם, עבור הלימוד

זאב ייבין וראובן פרץ בסרפנד האב, הבן והרוח הקדושה

או עבור העבודה והאחריות? הרי לא יתכן שפקיד גבוה יקבל רק 20 לירות בחודש יותר מאשר פקודיו הבינוניים. לאגוז קשה, מפצח חלש. הפקידים הגבוהים לא הסתפקו באנחות. הם יודעים שאין להם מה לצפות מאיגוד עובדי המדינה, המנוהל על-ידי אנשי מפא"י ושכל תפקידו להשתיק תביעות של עובדים. במקום זה יסרו חטיבה עצמאית משלהם.

אולם הממשלה לא התלהבה מן ההתפתחות, ומן הצורך לשלם לפקדיה רבבות לירות נוספות בחודש. היא התקיפה התקפה נגדית. יעדה את תפקידו חיל החלוץ לאיגוד העובדים. זה תקע סכין בעורף החטיבה החדשה, הכריז עליה כבלתי'חוקית, טען שאינה רשאית ל' נהל כל משא ומתן: "מי צריך את הגאונים האלה, שאין להם שום הכשרה?" אולם החטיבה, הכוללת את רוב רובם של מנהלי המנגנון, היא אגוז קשה מאוד. גם איגוד עובדי המדינה אינו מפצח די חזק בשביל אגוז כזה.

111

טעם לוי

"אני חף מפשע! קחו את אשתי ואת ילדי ותנו להם לגור ולאכול בתא שלי!" האיש שזעק מלים אלה היה יוסף מנקס, האופה מגבעתיים, המוחזק זה החודש הש' ליש במשטרת גלמי לפי הסעיף 111, ללא משפט וללא האשמה. הוא הובא, השבוע, לפני ועדת השלושה, בראשותו של השופט העליון שלמה זלמן חשין, נעים ההליכות שעליה הוטל להגיש לפרקליטות הצבאית המלצות ביחס להמשך המעצר.

אחר השיבה האחרונה המליצה הועדה לשחרר את השנים. אולם הפרקליטות הצב' אית הגיבה בצורה מקורית: הודיעה שגילהה חומר נוסף נגד העצורים. הועדה נאלצה ל' התחיל בכל הפרוצדורה מחדש. השבוע, בישיבה שהתקיימה כאלים בית

בן-גוריון ריכז בידיו את אגף האירגון שכלל את כל שרותי המטה. מעל לשניהם עמדו המפקח הכללי, יחזקאל סהר, וסגנו, יוסף נחמיאס. ביחוד זה האחר, רוץ, שניהל את העבודה האירגונית היום יומית של המטה, החזיק את השנים בידיים. אולם לפני כמה חדשים התפטר נחמיאס. מקר' מו של מס' 2 התפנה. היה ברור שהמאבק עומד לפני הכרעה סופית.

חדר נפרש' לשני היריבים היו נקודות חזקות. עמוס הגמיש והפיקח התבלט בכמה מבצעים ארציים (ביניהם "מבצע שטן" ביש' המזל לגילוי רוצח רחל לויך, והמבצע הג' דול במשק יפתח) והוא היה קרוב ל"בוסי". אולם קרבתו זו היתה גם חולשתו — קשה היה לבני. ג'י. להעלותו בדרגה מבלי שהדבר יראה בעיני רבים כפרוטקציה.

לעומת זאת היה ישורון שיף איש קשה. איש לא הטיל ספק ביושרו ובכושרו והוא נחשב לאדם הלוחם ללא פשרות בשחיתות ובקנוניות. אולם יחד עם זה התיחס כולזול רב לדעת'הקהל, דבר שהקנה לו אויבים ר' בים בציבור ובעתונות.

ישורון גם לא אהב התערבות מלמעלה בעבודתו, דבר שלא חיבב אותו על מטה המשטרה. אולם היה לו קלף חשוב: כאיש המחלקה המדינית של הסוכנות, היו לו קשרים עזים עם מנגנוני המסתורי של ראובן שילוח.

לא היה מוצא קל מן המיצר. משך זמן מה חשבו האחראים על פתרון מהפכני: להחליף את המפקח הכללי עצמו בבוס חדש, שיטיל את צילו על השניים. אולם כל המר' עמידם שהוצע להם השלט האדום מס' 1, סירבו באדיבות. בינתיים הפסד עמוס בן-גוריון את חדרו הנטוש של נחמיאס.

השבוע נפתרה הבעיה באופן מפתיע. ישורון שיף הגיש את התפטרותו, שאושרה על-ידי הממשלה. יעבור כנראה למשרד אחר. במקומו יבוא איש מן המחוזות, שלא

ישורון שיף (במרכז) המפקח, הסגן ושני העוזרים

ריו ספר הקסרוג והאמונה הניח באותם ה' ימים את היסודות הרוחניים לארגון הצבאי הלאומי.

מתבר הספר היה ד"ר ייבין, ידיד נפשו של אורי צבי (שאף התארח שנים רבות בביתו). כשפעולת אצ"ל הפכה מסוכנת ואורי צבי גרינברג פרש לקרן הנווית של שירתו. ליוה אותו ד"ר ייבין, נעלם מעיני הקהל הרחב.

השבוע הופיע השם ייבין מחדש, לא רחוק מן המקום שם נעלם לאחרונה, לפני תריסר שנים. הפעם היה נושא השם בנו של בעל ירושלים מחכה, צעיר שגדל בבית תחת הש' פעם הכפולה של אביו והרית הקדושה של אורי צבי. יחד עם צעיר שני, ראובן

לידו, קצין'תפקידים מיוחדים מאיר נ'ר ב'י, המקשר בין המשטרה והבולשת הפו' ל'סית.

ההיסטורית: שמשרד'החוק של ממשלת ישראל לא יתערב ולא יגע בשום שלב שהוא במשא'ומתן זה.

מחותרת

שיתוף פעולה

לו היה קיים הסכם סודי לשיתוף'פעולה בין ממשלת ישראל והמחותרת, לא יכול היה מועד המנסת הפצצה לנמל חיפה להיבחר ביתר כשרון.

דעת'הקהל היתה נסערת אחרי סיום משפט המחותרת הראשון בסרפנד. כמעט בעיני כל היו הענשים מופרזים ביותר. התיקים היו מונחים על שולחנו של פנחס לבון, שעליו היה לאשר את פסק'הדין. היתה תקוה כי תחת לחץ דעת'הקהל יופחתו העונשים עד לחצי, לפחות.

והנה, באותו רגע ממש, נתפס צעיר בכ"י

מלכת היופי ב"ישראלה"

בעברון בנמל מרסיי, ביקרו מלכת-היופי חבצלת דרור (משמאל) וסגניתה, מרים גרשוני (מימין) את סירת-המנוע, ישראלה. בצילום, שצולם בתא הצר של הסירה, נראים האזרחי שאי שלמה מנוחין, יענקלה רכש (שחזק מגדל זקן), שלימדה דויצקי (ראה אנשי השנה) והמכונאי צבי קפדי.

רק 7 ל"י. לא היה להם זמן להיודע כמה כסף היה אצל אחמד סעדי, הסבל: הם נתפסו. שכרם של הסוכנים, אשר היו מביאים את הקורבנות לבית המוח גם הוא השתנה לפי התנאים: את ארציק, למשל, הביאו בעד 30 ל"י, משום שהיתה זאת פעולה מסוכנת יותר מהאחרות. בינתיים הושלם כמעט תיק אחד מן הע"ש, והוא יועבר לבית-הדין לשם התחלת החקירה המוקדמת. את שאר החשודים, בני גיהם אשתו הנמדת של נאשם מספר 1, רוזה לוי ערוסי, בעלת 6 אצבעות בכל יד, משיחית המשרתת למיין: לנאשמים ולעדים.

נוער

"מה יכפת לכם?"

מעטים בארץ האנשים האוהבים חתולים. ואפילו אלה אינם אוהבים חתולים מתיים. לכן היה זה בלתי-נעים ביותר לחשבי אחד הרובעים העשירים ביותר בצפון תל-אביב, כשגילו שמשום מה החלו החתולים מתיים בסיטונות באופן מסתורי, בחצרותיהם. תחילה חששו ששטשה מגפה מסוכנת בין בעלי החי. מישהו אף ניסה להתקשר עם משרד הבריאות. אולם יום אחד נתגלה, בכך רה, פתרון הסוד.

מי יסלק? אחד השכנים שמע צחצוח אימות של חתול. כשנועק החוצה, ראה קבוצה של נערים בני 13 מצוידים במקלות, הולמים בהנאה רבה בחתול, שהחורץ חיש מהר את נשמתו, לבורא החתולים. האיש הודעוץ. הוא לא הצטרף כל כך על החתול, אלא על אשתו: חתול מת בחצר מעלה צחנה, ומי יסלק אותו? חילופי דברים חריפים התפתחו חיש מהר. גם שכנים אחרים הצטרפו למקלחת המ"ש. שימים. לשם מה להרוג חתולים? ובעיקר, לשם מה להשאיר אותם בחצרות? כפיית-טובה זו הוציאה את הנערים מן הכלים. "אתם עוד מתלוננים?" התפרצה. "אנחנו הורגים את החתולים ששותים את החלב במטבת שלכם." ולסיכום: מה יכפת לכם בכלל?

במקום מחתרת. השכנים הנרגזים נאלצו לסגת, מימל אחד מהם: "אולי מוטב שיהרגו חתולים משיפתחו מחתרת ויהרגו אני שים."

דרכי אדם

לחיים ארוכים, חוש הומוור

כשנתעוררה ליבה מדאליה היה זה בש"ב בילה, כמו בשביל כל אדם, אסון כבד. היא קוננה: "איזה מין חיים הם אלה, מבלי לראות את אור השמש." לבסוף לא יכלה לשאת את המצב, החליטה לגשת לניתוח, ל"הירפא מעיוורונה. בכל זה לא היה שום דבר מוזר, אלמלי היה גילה של ליבה 96 שנה.

קמח וקרחת צחוכה. סבתה ליבה נולדה ברוסיה הלבנה, עברה בהיותה בת 14, אחרי גישואיה למרדכי מדאליה, לגור

היחידו שלא ידע מראש מה עומד פקיד משרד-הפנים לעשות, היה: שר הפנים. **מעשה חסד.** בינתיים אחוז יומיו הגי' רוש בקריהגנה חדש: הם סובבו את הגולים בסוכניהם, שלחשו באזניהם שאם יתנו את ידם לאויבי הממשלה המנסים לעזור להם, יעלה להם הדבר ביוקר. ואילו אם ישתקו, יסלחו להם ואולי יחזירום לכפרם. כך, אם תיאלץ הממשלה להיכנע לחץ הציבור, תוכל לסעון שהדבר גובע ממעשה חסד שלה. התוצאה המיידית: הגולים, הנמצאים ב"פחד מתמיד, ואשר השוטרים מונעים מהם אפילו מנוחת לילה, חוששים אפילו להרים קול זעקה.

תולדות

קטיגור ושופט

באחד הערבים בשבוע שעבר, שעות מעטות לפני שהופיע בקוסקים גליון העולם הזה (829) שמינה אותו לאיש השנה של תשי"ג, ישראל, על מטוס, יצא לחוף-לארץ לסיור של עלה חיים כהן, היועץ המשפטי של ממשלה כמה שבועות.

אחריו השאיר פצצה, שהסעירה את חוקי המשפט בארץ, היתה גולת הכותרת של פעולתו משך השנה האחרונה. לכנסת הוצע הצעת-חוק בתוקנה, בקשר למינוי שופטים והעלתם בדרגה. לפי הצעה זו יהיה למד"ש רוב בוועדה שתחליט על מנויים אלה. חבר הוועדה שיכריע, למעשה: היועץ המש"פטי של ממשלת ישראל.

אם יתקבל חוק זה, יהיה זה, למעשה, הקץ לשיפוט הבלתי-לתי במדינה, גם בבתי המשפט האזרחיים. האיש שימנה את השופ"ט, ואשר בו תהיה תלויה עליית כל שופ"ט בסולם הקאריירה, יהיה אותו איש שיטען למען הממשלה בכל משפט פלילי ופוליטי. הקטיגור הראשי יעמוד מעל לשופט הראשי.

מוסדות

במקום 13 לילות. 1001

ימי שחרואדה לא חלפו. אך במקום הגערה הפרסית החמודה, שניסתה להאריך את חיה ומלכותה על ידי סיפורים בהמשכים לשולטן נודד-השינה, שרה האופירה הישראלית שיר ערש ממושך לתיאטרון הבימה. שיר-הערש נמשך זה חמש שנים, אך השולטן האכזרי עדיין ער.

לפני צאתה לסיור בארצות-הברית, בשנת 1948, ביקשה הבימה להפיק רוחמה מן האולם שששאר ריק, השכיחה אותו ל-13 הצגות, תמורת 66 ל"י לערב, סכום גבוה בימים ההם, לאופרה, שסבלה עד אז מצמצום חמור באולם מוגרבי.

התיאטרון חזר ארצה, שקוע במשבר חמור. דייר-המשנה קיבל את פניו בלבביות, הציג הארכת ההסכם. בעל-פה, כלאחר יד, נערכו הסכמים ודחיות. הדיור המשותף נה"פך, לפחות לדעת צד אחד, לנישואי-קבע מתוך אהבה.

האלמנה העקיצה. הריב המשפחתי ה"ראשון חל ב-1950. האופרה, כאשה נאמנה, לא העלתה על דעתה לעזוב את הבית, שהיה כה נוח. התערבותם של חברי כנסת ושל

רוזה ערוסי במקום הרצח

(לסוכנים 30 ל"י)

הדין העליון במגרש הרוסים, עסור המג"דלים הירוקים, הודיע השופט העליון לפתע על הפסקה. עיתונאים וזרים עקבו אחרי חברי הוועדה, גילו לתמהונם שעברו למטה המחוז של המשטרה, השוכן ממול. מאחר שאין להניח שהשופטים הסכימו למחול על כבודם וללכת בעצמם למשטרה, במקום לש"מוע את עדותו של קצין במקום, מתקבל על הדעה ששם חיכה להם עד סודי.

לסדר אורז. אחרי שלוש שעות תורו השופטים לאולם, פנו שנית אל העצורים וסניגוריהם, שאלו מה יש להם לאמר. תשרי בת הסניגורים: אם אין אומרים לנו במה מאשימים את העצורים, כיצד אפשר לענות? שהרי אפילו השופטים האנגלים, בכלאם אני שים לפי אותו סעיף, היו נוהגים להודיע מהו חומר האשמה. חברי הוועדה, שהורגש על פניהם שתפקידם אינו מוצא חן בעיניהם ושיגילו יחס אנושי, נאלצו לשתוק.

עם-לחיו מיוחד במינו ניתן לישיבה כולה, כשהודיע העצור השני, שמואל הלוי, על חששו: "קצין גבוה, שאם הוכיר, הב"טיח פעם. לסדר איתו, אולי הלשין עליו הלשונ-כזב.

אם הדבר נכון ואם לא, המזעזע היה שה"דבר אשירי במדינה בה שולט הספק 111.

מנגנון החושך

מקצוע מכובד

במדינה אשר ראש-הממשלה שלה הוא חובב לעגיני יוון העתיקה, אפשר להניח שהטיפול בהם הוא מקצוע מכובד. כך חשבו גם שלושה חותיקי המחותרת — אהרונצ'יק (ד"ב), אייכמן, לשעבר מפקד מחוז אצ"ל בתל-אביב; * * * ועמנואל כ"ץ מאנשי טו"ט; ואביגדור קיפניס. לשעבר מפקד שבויים בצה"ל — כשפתחו מפעל קטן להוצאת ספרי הקלאסיקה היוונית, בשם ספרית הזהב. ואמנם, דוד בן-גוריון עצמו שלח להם מכ"ת, מלא עצות בקשר לעבודתם.

השבוע נבחר כי התחשק למישהו לבדוק אם אמנם מולאו עצות בני גיי. למחרת ראש השנה מצאו השותפים כי אשנב הדלת נפ"ר, רדם, בשדרות רוטשילד 17, בתל-אביב, למ"ר. בפנים שרר תוהו ובוהו מושלם, כל הספרים והמיסמכים היו פזורים. הגנבים היו הגונים מאד: שום דבר לא נלקח, אף לא סכום כסף שהיה במקום.

הפעם ביקשו המחפשים לשמור על שחי המשקל, שלא כמו במועדון מפ"ם ברחוב בגרר (העולם הזה 829): הם פרצו גם ל"משרד מסחרי השוכן, לרוץ מולו, באותו בנין, הפכוהו על הראש מבלי לקחת דבר.

מעוטים

האויב הפנימי

יורש העצר של בי. גיי, פנחס לבון, כינס השבוע את העובדים האזרחיים של נחלת החדשה, משרד הבטחון, והרצה להם על ה"סכנות המאיימות על המדינה.

שלוש היו סכנות אלה, לפחות בפי לבון: סכנת המשבר הכלכלי, סכנת המיעוט הערבי וסכנת האויב הפנימי.

כגולת הכותרת, המקרה המסמל וממוזג את כל הסכנות האלה, צייטט לבון: את מקרה אבר-גוש. בתנועה דרמטית שלף עתון, קרא מתוכו את הידיעה המזעזעת שתריסר יהודים התארגנו כוועד להגנה על הכפר. לבון לא השאיר כל ספק: פה קם האויב הפנימי כדי להגן על האויב החיצוני.

בינתיים עשה האויב הלאומי חייל. הוא פשט בכל פינות המדינה. עניין אבר-גוש היה הקש ששבר את גבם של הרבה גמלים. אנשי ציבור ומכירי קיבוצים יצרו דבר המגיע לממדים של תנועה התנגדות אמ"תית לעצם הטיפול של הממשלה במיעוט הערבי. כמעט כל עתוני המדינה הצטרפו למ"חאה. קיבוץ הראל, אחד המשקים העומדים בקו הראשון של הספר העברי, הודיע על נכונותו להצטרף למאבק.

גרוע מזה. האויב הלאומי הסתנן גם לתוך הממשלה עצמה. משה שפירא, אשר עתונו הצופה הצטרף למאחה, שאל שאלות בלתי נעימות. הוא מצא בן-ברית בישראל רוקח. הכולדודור נכנס פעולה, פירסם בהבוקר מא"מר שהיווה, למעשה, התקפת-מצע על יחס חבריו בממשלה בעיניה הערבית. העובדה שהרגיזה את רוקח יותר מכל היתה שאחד מפיקודיו, הממונה על מחוז ירד-שלים אברהם בירן, שיחק תפקיד מפתח בקנוניה נגד אבר-גוש — כפר שבו קנו להם הציונים-הכללים אחיזה רצינית. האיש

* עד לפילוג אצ"ל והקמת לח"י ב-1940.

גרמניה

חרות ידולאים

שעה שרגשה המהפכה כברלין של 1918 ומהפכנים קנאיים הסתערו על ממשלת ה' קיסר (מבלי לדרוך על הדשא)... קמה תנו' עה של אורחים מיושבים בדרום גרמניה, שהחליטה שעליה להציל את המולדת מידי הבולשביקים. בראשה עמד ראש עיריית קלן, איש צעיר (יחסית) שתאונת-דרכים חתכה את עצבי פניו והקפאה אותם כמעט למ' סכה. אמר הוא: יש להקים רפובליקה עצמאית של המחוזות הגרמניים שעל גהר הריין. רפובליקה זו תתקשר עם הריין, תחדש ותאחד אותו במרוצת הימים תחת שלטון מסודר ואנטי-בולשביקי.

בתום מלחמת-העולם השניה התפרסם קונ' ראד אדנאר שנית, אחרי שישב זמן מה במעצר נאצי. הפעם היתה עמדתו כמעט שווה: יש להקים רפובליקה חזקה בגרמניה המערבית, והיא תשחרר, משך הזמן, את מזרח המולדת מידי הבולשביקים.

אויביו של אדנאר זעקו שהוא בוגד, כי יש לאחד מיד את כל גרמניה, בהסכמת הר' סים, אף במחיר ויתור על זיון המדינה לאלתר. אולם 50 מליון בני גרמניה המערב, בית, שהשמיעו בשבוע שעבר את קולם בבחי' רות, הצדיקו את הזקן המביא את הדולרים. זרז אגב, בהיסח הדעת, הצדיקו גם את תש' לוח השילומים ליהודים — דבר שאיש לא התפאר בו במלחמת-הבחירות.

קפריסין

סולידריות

כל קפריסאי הגון רוצה בהגשמת חוון הדורות — איחוד קפריסין עם יוון. שני הכוחות החזקים ביותר במדינה — הארכי-בישוף האורתודוכסי והמפלגה הקומוניסטית — לוחמים על כך בכל כוחם, עד למילת האחרונה של נאומיהם. צבא הכיבוש — המורכב משמונה שוטרים בריטיים וכמה פלוגות צבא — שולט באי במאמץ רב, בין שתיית קוקה-קולה חיסקי. כשהמשל הבריטי מוזין את נכבדי האי לקבלות-פנים רשמיות, מסרבים כולם כאיש אחד להופיע, ורק אחרי שמובטחת להם הזמנה הם מופיעים, אחד אחד, לבושים בפראקים.

לשוא ביקש האי להידמות לארץ-האם ה' יחנית, ביוון החופשית שוררות האינפלציה ופשיטת-הרגל, ואילו באי, הנאנק תחת של-טון המוכא, שוררת גאות כלכלית. וגם ארץ-האם עצמה, הזקוקה לעזרת האנגלים והאמריקאים, לא התלהבה לדרישות האי.

ליבה מרדליה (ימין), בתה, נכדתה. נינתה ובן נינתה השמלה השנייה הכרזית

התעלמה מהן בנימים. כשפרצו רעידות-האדמה באיי יוון, הם היו כולו לתת את עזרתו. שני גופים — הכנסיה והקומוניסטים — ביקשו מן הממשלה רשות לפתוח במגבית לעזרת יוון, כהפגנה לאומית. הממשלה הבריטית דחתה את האישור לכמה ימים; פירסמה אותו יחד עם הודעה מר' התעלמה מהן בנימים.

לנין, שלעג למהפכנים הגרמנים, אמר באותם הימים שאם יסתערו גרמנים על תח-נת-הרכבת, יעמדו תחילה בתור ויקנו כר' סיטום.

כריסטיאן דיור מודד את חצאיתו החדשה החצאית הקצרה מטוכנת

לבנה מראה רצח תלמידות יפאניות בשעת הקרב על האי אוקינאבה. האמריקאים יורים, כנראה, בכל דבר נע! העירו פרשני הקול' גוע. איש לא שמ לב למחבר הספר, בעל אותו שם, שטען כי תוכן ספרו סולף לח' לויטין בסרט.

סרט אחר, המוסרט כרגע, מתאר כגיבורו את הגנרל היפאני טומיווקו (הגמר של מאלאייה) יאמאשיטה, שנידון למוות והוצא להורג כפושע מלחמה. לפי הסרט, נרצח הגנרל טוביהלב ואוהבי-הקיסר בגלל שנאתו האישית של דוגלאס מאק-ארטור, ללא מש' פט הוג'ן. אולם לא זה העיקר בסרט. חשוי בות יותר תמונות המראות את הצבא האמ' ריקאי מבצע מעשי-זוועה — טאנקים הדור' סים אורחים, חיילים היורים ביפאנים המבכ' שים להיכנע, מטוסים המפציצים בתי-חולים ומחנות-פליטים.

הודיעה אגודת המורים היפאניים, שאי' חנורה דרוש להצגת כל סרט: "זהו סרט חינוכי מאד".

המלחמה הקרה

פיה ברכיים וחשופות

מה הקשר בין חצאיות הנשים ומלחמת-העולם? אין — יטען בור ועמ'ארץ. יש ויש — טען הקפטן הבריטי לידל-הארט, גדול הפר' שנים הצבאיים של ימינו. גם הוא לא יכול היה להסביר את השורש. אולם הוא הצביע על העובדה שלפני כל מלחמה גדולה נעשו החצאיות קצרות יותר ויותר (כמו ב'1914), ואילו אחרי כל מלחמה, ערב שלום ארוך, נעשו החצאיות ארוכות יותר (כמו בשנות ה'20 של המאה הנוכחית).

אם כן הדבר, הרי מאיימים סיכויים קרובים על שלום העולם. בחודש האחרון קם כריסטיאן דיור, הדיקטטור היהודי של ה' איפנה הפאריסאית (הועולמית) וקיצר את חצאיות הנשים עד למינימום — 40 ס"מ מעל לפני הקרקע. הנימוק, שלא שיכנע איש (ואשה): כן יהיה זה קל יותר להיכנס לאוטובוסים.

בעולם המערב קמה צעקה גדולה — ביחוד של הבעלים, שנדרשו לשלם עבור סידרה שלמה של שמלות וחצאיות חדשות לנושר' תיהם. בבריטניה גאה גל ההתמרדויות. הר' דיע עתון אנגלי גדול: האשה הבריטית לא תיכנע. וכדי להוכיח זאת, הראה שורה של תמונות מאלפות של נערה בעלת רגליים יפות מאד, הנכנסת לאוטובוס ללא כל קושי, אף שאינה לובשת חצאית של דיור.

לפי מיטב הסימנים, לא תחזור הפעם אופ' נתו של דיור, ושלוש העולם יינצל.

* דעה הקיימת גם בחוגים צבאיים רחבים במערב.

שעת שהיא עצמה תורמת תרומה גדולה למגבית. אחרי זה נראתה ההפגנה הלאומית קצת דלה.

השבוע הפגינה קפריסין את שיתוף-הגורל שלה עם ארץ-האם בדרך הרבה יותר טרא-גית. גל חוש של רעידות אדמה עבר על פני האי, קטל עשרות אנשים בפאפוס, גרמה לנוקים בנמל הדרומי הקטן, לימאסול, ול' מאניקה בעיר הבירה, ניקוסיה. הכושב הזר נאלץ לגייס את כוחותיו ואת אניותיו לעזרה הנפעים.

יפאן

כדאי להיות אנטי

כשפנה הידאו סקיגאבה, מפק סרטים יפאני גודע, לשלטונות הצבא האמריקאי וביקש את עזרתם כדי לייצר סרט פרו-אמריקאי, קפצו אלה על המציאה. בחודשים האחרונים גבר מאד גל האנטי-אמריקאיות, וכל תעמולה גנרית נראתה רצויה.

המפק שהשמש בעזרה ביד רחבה. הוא צילם בתוך מחנות-צבא, מאות חיילים אמרי-קאים הצלמדו ברצון, מכוניות-משא ונשק של הצבא הועמדו חינום לצורך צילומיו. כשהופיע הסרט הגמור בשוק, עצרו רבבות האמריקאים ביפאן את נשמתם. היה זה סיפור זועה אנטי-אמריקאי לוחס, בשם ילדים בני דם מעורב.

גורל הממזרים. יאבורי הסרט הם ה' ממזרים שנוצרו במאמצים משותפים על-ידי החייל-כיבוש אמריקאיים ונערות יפאניות לא-כלי-כ'צנועות. לדברי ממשלת על-ידי גם 5083 ממזרים כאלה ביפאן. אולם חוגי השמאל טוענים שישנם, לפחות, מאתיים אלף. בסרט נראים חיילים מתהלכים שלובי זרוע עם זנונת החיילים מנצלים בחורות אלה, מפקירים אותן ואת ילדיהן. קצין אמריקאי נשוי מבצע בינאמיה עם אשה יפאנית. בשיא הסרט אונס חייל אמר קאי נערה יפאנית צנו' עה לגמרי. האמריקאי הטוב היחידי הוא כושי, המאמץ ממזר כושי-יפאני וגואם על קיפוח הכושים במולדתו.

חינוכי מאד. לא היתה זאת תופעה יהודה בבינה. אנטי-אמריקאיות היא אופנת היום וביזנס רבתי ביפאן — ארץ החיה כמעט כולה על קיצבה אמריקאית, שהרחיחה הון על מלחמת קוריאה. אנטי-אמריקאיות זו גברה עוד יותר מאז נסתים הכיבוש הא' מריקאי, והחזרה לארץ עצמאות שלמה. סרט שני, שזכה להצלחה רבתית, היה על פצצת האטום בהירושימה — נושא שכל חיכוך ציבורי עליו היה אסור משך שבוע שנים. סרט שלישי בשם מנדל החבצלת ה-

* מקרה דומה קרה, כמעט, בישראל, שעה שהבמאי הניאו-נאצי פאול הארלאן היה קרוב להצליח להסרטי סרט אנטי-שמי בסיועו של משרד-התוש (העולם הזה 814, 813).

מכביה

קרוב לאלוהים

משך כמה שבועות לא פסקו להתנהל ה' שיחות בין אהודי הספורט בארץ. מה תלך אתה לראות? היתה השאלה החוזרת. היה ברור כי אדם נורמלי לא יהיה מסוגל לראות את הכל, גם לא חצי ממה שירצה לראות בתחרויות המכביה. הוא החליט לכן, לבחור בשנים שלושה ענפים, להסתפק בהם. לפי משאל בוק התברר, כי במקום הראשון צועד הכדורסל, המלווה שוב בצפייה נרגשת לענקים מארצות הברית. במקום השני צועדת האת' לטיקה, המבטיחה, ביומה האחרון, תחרות הזמנה בינלאומית, בהשתתפות כוכבים אר' לימפיים, המקום השלישי שמור למשחקי הגמר בכדורגל.

למעשה, עוררה האתלטיקה, בהשתתפות כוכבי ארצות הברית הלאיהודיים, התעניינות עצומה, אלא שאיש לא האמין כי אכן יוכל לחוות בריצתו המהירה של הריסון צילארד שחום העור, קפיצתו למרום של אוחו מוט' הבמבוק בוב ריצ'רדס, או ריצתו חסרת ההתאמצות של מל ויטפילד. הרגשה, כי הבטחה יפה עדיין רחוקה מאד מביצוע בישי' ראל, יצרה בין חסידי הענף אדישות מסוי' יימת. כשיעלו על האיצטר התל אביבי, נאמין שהם באו, אמרו.

השבוע חייכו כמה ממארגני הספורט. ה' סיבה: לפחות אלוף אחד, בוב ריצ'רדס, הודיע כי מוזהדותיו כבר ארוזות ועליהן הודבקו פתקים הנושאים את הכתובת יש' ראל. ריצ'רדס, כומר במקצועו, התפרסם זה שנים בכינוי הכומר המעופף. הוא עבר עש' רות פעמים את גובה 15 הרגל הנכספים (4,57 מטר), ניצח באולימפיאדת הלסינקי והתקרב כדי סנטימטרים מועטים אל השיא העולמי (4.77). העתונים כתבו עליו או, שהוא הכומר היחיד בעולם, שהתקרב ביותר אל אלוהיו.

כאשר שמע ריצ'רדס על ישראל הסכים מיד לראות את ארץ הקודש, לשוט בכנרת, לבקר בנצרת ובירושלים. בין השאר, יסור לצפון תל-אביב, כדי לסקר את תאבונם של חסידי אתלטיקה צמאים.

הכל מלבד ספורטאים

לפחות מומחה ספורט אחד בארץ הביע השבוע את דעתו כי יהיה הרבה מה לראות במכביה, גם אם המשלחת הישראלית לא תשתתף בתחרויות. לפי אותה הנחה אפשר היה גם לחתך על הופעתה של הנבחרת הפינית הגדולה במשחקי הלסינקי בשנה שעברה. אולם הפינים לא חיתרו. הם שיתפו, לפי הנהוג של המארחים, שלושה ספורטאים בכל מקצוע, שאם לא עמדו ברוב המקרים על רמת מתחריהם, הרי לפחות היו מוכנים היטב, עשו כל מה שהיה באפשרותם לעשות. הישראלים, כמארחים של המכביה הרביעי' עית, ישתפו גם הם שלושה מתחרים בכל מקצוע. אולם יהיו אלה ברובם מתחרים לא מוכנים, שהחלו רק לפני שבועות מספר לקבל זריקות חיסון ועיבוד מעסקני אגודות תיהם. כמה מאות נשים וגברים הדוריי'לבוש שקיבלו הזמנות ליציע הראשי בפתיחה הח' גייגת, וודאי לא יצטערו על כך כלל. הם, האורחים החלת-שנתיים למפעלים גדולים, הופכים לאהודי ספורט נלהבים בשעת שיחה באנגלית עסיסית עם האורחים. אולם חובבי הספורט הישראלי הפשוט, אותו יצור אפור שבין הגילים 10 ו-60 שנה, המשרך רגלי, בגשם ובשרב למגרשי הכדורגל והכדורסל, ולאולמות האיגרוף, רוצה להרע לנצחון יש' ראל. הוא יריע מעט מאד.

לפי השערות זהירות, הרי ישנם סכויים טובים מתקבלים על-הדעת לנצחון לשתי קבוצות כדור, לכמה ספורטאים בודדים מהמס' לול, הנירה והבריכה. כל שאר מאות הישי' ראלים זקוקים לנס גדול כדי להצליח. גם כזה יכול לקרות רק אם פה ושם לא יופיעו מתחריהם.

המצב העגום לא הוסבר עד כה על ידי איש. הספורטאים טענו שהעסקים איתרו בהתחלת ההכנות. ההתאחדות הסבירה כי ציפתה כל העת לתקציב הממשלתי. הממ' שלה לא טענה דבר, שילמה סכום פועט לתקציב ההכנות, הנוניעה על ידי כך את המכונה המוחלדת רק כמה ימים לפני הפ' תיחה החגיגית.

הכל יראה מצוחצח ומגוהץ ביום ראשון, 20 לספטמבר 1953. אך רק למחרת יתברר, אם לא היתה זו יותר מאשר קליפה מעוררת-תיאבון של תפוח רקוב.

מפעלי

ארטיק

בע"מ

בת"ים

מברכים את קהל לקוחותיהם וידידיהם וכל בית ישראל

בשנה טובה ומבורכת וגמר חתימה טובה

הם ארבים בסתר...

בתוך החריצים של שניך אורבים החידקים נושאי הרק' בון והמחלות בכדי להתקיף את שניך ולהרסם אם לא תגן עליהם בעוד מועד.

הקדם רפואה למכה וצחצח את שניך מדי בוקר וערב במשחת שנים "שמן". הקצף האנטיספטי של משחה זו חודר לכל הנקבוביות והחריצים, שור' טף מתוכם את שיירי האוכל, מלבין את השנים ומרענן את הפה והגשימה.

משחת שנים "שמן" מיוצרת בהמלצת הסתדרות רופאי השי' נים בישראל ובהשגחתה.

גברתי האם גילך ניכר עליך?

אל דאגה - קרם ביו-הורמון של "אלפא" בא לעזרתך.

באם עברת את גיל ה-30, תהיה זו הרגשה נפלאה להראות צעירה יותר. בעצמך תוכחי כי את נראית יותר יפה. יותר רעננה. בעלך יסתכל בך ביתר תשומת לב. החיים נראים לפתע יותר תסיסיים.

את יכולה להיות מקסימה ביותר אחרי 30! כבר לאחר שימוש בפעם ה' שלישית בקרם ביו-הורמון של "אלפא" תרגישי את ההבדל. נסי עוד היום את הצגנות הראשונה.

בכל חנויות תמרוקים ובתי מרקחת טובים.

מכתבים לאלוף

בהתאם לבקשות מאות קוראים זליטה מערכת העוזט הזה לתת קום קבוע במדור המודעות למכתבי יירים המבקשים להתכתב עם צעיר' ת, ולמכתבי צעירות המבקשות לתכתב עם צעירים. המערכת הטי' עלי לנהל מדור זה.

במדור זה אפרסם מכתבי קוראים לא יעלו על 50 מלה, שלא יכילו יטים אינטימיים והערות בלתי יגנות. לא אפרסם גם מכתבים שאינם נושאים שם וכתובת מלאים, או מישהו כתבם עבור מישהו אחר. הכותבים יכולים לציין במכתבים ז הנושאים עליהם הם מבקשים להתכתב, חובבויות ותכונות של עצמם. אני לא אפרסם את שמות הכותבים וכתובותיהם, אלא אפרסם תחת ל מכתב מספר סידורי, את התשובות, עם השם והכתובת של הכותבים, ז לשלוח אלי, ואני אמציאם לבעל המכתב המקורי. לכל מכתב יש לצרף תשלום סמלי של 500 פרוטה בכולים, ועל מצטפה יש לציין: מערכת העוזט הזה, ת.ד. 136, תל-אביב, עבאר רוהי.

אפרידר

חברה לשכון בע"מ רח' הירקון 106, תל-אביב

סאחלת לחושבי אשקלון. לכל לקוחותיה וידידיה

שנה טובה ומאושרת וגמר חתימה טובה

גבר האלגנטי

סיך החדשים תמיד חדשים ישראו שנים חדשים יהיו באם תשתמש

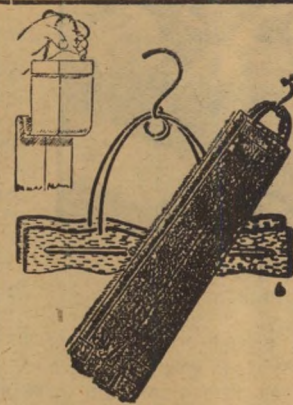
יקולב פרא

ב. פטנט מס' 7583

תוצרת בית חרישת היטים מתקפים, עדין-

תל-אביב, יהודה הלוי 41 על יד הדאר, טלפון 62216

כל לקוחותינו וידידינו גמר חתימה טובה

הוליווד אריה חדשה

דאריל פ. זאנוק, הבוס של פוקס החאה העשרים הרים ראשו, נרגז, משולחן הכתיבה שלו, סינ קללה השאית. הקללה נעצרה על קצה לשונו, כשאל החור נכנסה נערה יפה וחטובת גוף, לבושה שמלה צרה המבליטה את יתרונותיה הגופניים, התקרבה בנידוד ירכיים אל שלחנו, דפקה עלו בארופה ואמרה בקול נמרץ: "מר זאנוק, אני רוצה תפקידים אחרים!"

מיצי גיינור הייתה נערה חמודה בעלת עיניים צוחקות ולחיים-מלאות. היא הופיעה בסרטי זמר וריקוד בהצלחה בינונית, כשהיא שרה, רוקדת ומאשרת בסניקולור. הייתה חביבה כלפי כולם ואהובה על חבריה ומעבידיה. הגברים היו נוקטים להחליק על ראשה ול- העניק לה סוכריות. מיצי הייתה ארוסה לפרק ליט צעיר בשם ריצ'רד קויל, והיא חלמה על נשואים בטקס מפואר בכנסיה.

כשבאה יום אחד לאולפן, הגיעה אחרי פנסיונרית אחרת של אותו אולפן: מבילין מנורה. היא ראתה את מבטי החמדה והערצה שליוה את מריילין, ומאחר רגע נמאס עליה החיוך האחילי שבו היו מקדמים אותה הגברים באולפן. היא תמחה: "מה יש לה שלי אין?" אחרי מבט אחד בראי התברר לה שאמנם יש לה אותם הדברים, אולם ארוי זים ומגשים אחרת.

מיצי חזרה למעונה, סידרה לעצמה תסרוכת מעניינת, האריכה את קו עיניה ואיפרה אותן כראוי, נעלה נעלים בעלות עקב צרפתי, קנתה שמלות בעלות מחשופים נדיבים, תחבה לפיה סיגריה נתונה בסיגרין בעל אורך של חצי מטר, הפרה אירוסיה עם ארוסה החדשה, והחלה להיראות במועדוני הלילה המפוארים ביותר, בחברת זאבי הוליווד.

כשאה זאנוק את הניכחת בצורתה החדשה, נאות לבקשתה, הסכים לתת לה תפקידים, כשהיא לבושה הרבה עור, מעט בגדים. מיצי השיגה את מבוקשה: מאז חדלו

וקומיקאי מצויין, מעניק לקהל את ההרגשה כי האופרה שהיה הרכה יותר מגרוש.

הדת: מיליון דולר

מרה מרו הוא שם של ספינה, הנושאת על גבה ערך משולש: ארול פלין מודוק, הרפתקן רודף בצע וצרות, רות רומן, אלמנת חברו הטוב ביותר, נושא אהבתו של פלין, המנסה לשכנע אותה בורלים המקובלות שבאמת לא הוא רצח את בעלה, ורימונד בור, מנזול עשיר הרוצה להתעשר עוד יותר, הדרך להתעשרות: אצור הקבור במעמקי הים, בספינתו הטבועה של פלין מתקופת המלחמה. פלין הקשות, אך טוב הלב לפי דרישת התסריט, אינו יודע שותפו האכזר מתכנן לסלקו מן החיים ברעע שיצלול ויביא את האוצר. הוא מתכנן חכמות להתעשר ולסיים את הרומן שלו עם רומן בנישואים. האוצר מתגלה כצלב יקר מצלוף יהלומים, שהיה שייך לכנסיה המקומית. יחד עם פלין נמצא צוורו, נער פיליפיני שאבד את אחיו הקטן עוד בתחילת הסרט, משום ש עישן סיגרס, וילד המעשן סיגרים אחד דינו למות בתסריטי הוליווד.

פלין, עוזרו ורומן-מצליחים לברוח עם הצלב מן הספינה ומגיעים לכפר שלכנסיהו שייך הצלב. הנער הישר וטוב הלב מנסה לשחא לשכנע את גבורו ועבדו להחזיר את הצלב לכנסיה. הלה מסרב. הדת שלו היא מליון דולר בכיסו, ולא בכנסיה. הנער לופת את הצלב, לזק חזק, פלין מכה אותו, אולם הוא מצליח להתחמק לכנסיה. לבסוף, אחרי התקשות עם וודפיו, בה נהגים כולם בתוך הכנסה, משתכנע פלין שאלוהים לא ישעה לבני הכפר אם יתפללו לצלב עץ פשוט. הוא מחזיר בגבורה מטופשת את הצלב לכנסיה, זוכה באהבתה הנצחית של רות רומן, בגלגולו של הקהל.

נאפוליאון בשבילי

סקארמוש, מבוסס על ספרו של רפאל סבאטיני העורר לתקופה שלפני המהפכה הצרפתית, מערוב משחק חרבות, תלבושות מ-

שחקנית מיצי גיינור

"מה יש לה שלי אין?"

הגברים להחליק לה על הבא...

סרטים

המלץ על סוס

באופרה בגרוש שר לורנס (המלט) אוליבייה, רוכב על סוסים, יורה באקדחים, מתעל עם נשים יפות בהצלחה המאמילה על כל גבוריה הרומנטיים של הוליווד.

העלילה מועברת דרך אופרה של קצנץ, המספר באוני חבור וכלא, קפטן מקהית, את חייו, הרפתקאותיו ואהבותיו של ה- שודד קפטן מקהית, ביגמסט עליו הגורם כאב ראש לאנשי החוק ונשי הסביבה, ביניהן: לויס לוקיט, בת הסוהו, ופולי פיצים, נערה תמימה ועדינה שכל אחת מהן מאמינה שהוא אשתו ואהבתו היחידה של הקפטן הנודע, שרכו רצופה תגרות, יין נשים וזמר, לפי מיטב המסורת ההוגרתית של המאה השמונה-עשרה. הרפתקאותיו, מסתיימות ב- חבל התלייה, דבר המזכיר למקהית האמיתי את חבל התלייה שלו. הוא מצליח איכשהו להמלט ממילאו, להמשיך בצורה מוחשית את חייו האופראיים של מקהית באופרת הקבצן. לורנס אוליבייה מתגלה כבעל קול ערב

בלי מוחים

משליחות בלתי-ברורה להודו חזר בשבוע שעבר מי שהיה צעירו החביב של דוד בן גוריון, מנהל משרד האוצר שהתפטר, אהוד אכריאל. הוא נכנס לעבודה במשקו, מן החידים בארץ שאינו שייך לאף אחד מהגור פים הארציים, מתוך רצון להימנע מפילוג פוליטי, נאות-מורדכי, כמכרר תפוחים. אולם לפני כן קרו לו שמי תקלות המורות: הוא נקע את ידו וכלב גדול של המשק נשך אותו.

מתאונה סבל גם סגן-מפקד משטרת ת"א אלי דקל: שבועיים לפני היכנסו לתפקיד האחראי לסדר באיצטד ובדרכי התחבורה סביבו בשעת המכביה הרביעית, התהפך עם הגיפ שלו, נפצע קל.

בו בזמן יצא מבית החולים שליו של יגאל אלון לשעבר, ירוחם (הגיינטי) כהן, השחרחר ודק-השפם, שנעלם מכסית למשך 6 שבועות בגלל מחלת כליות. חולה שכב גם אביו הישיש של נשיא המדינה, צבי שמשי, כשאו לבקר בו, הנשיא יצחק בן-צבי ובעל בתו, נשיא האוניברסיטה העברית, פרופסור בנימין מזר (ראה אנשי השנת), אמר: "שבו, הפרודנטים שלי".

באי ביתו של בן-צבי השיגחו בפרט מ עניין: על שולחנו מונחות דרך-קבע שתי קופסאות סיגריות, סטרנד ספייעל ונשיא. במסיבת עתוואים עם שר הפיתוח דב יוסף, שעה שניסה להתערב אחד המומחים שנכח במקום, להסביר בעייה מקצועית, הפ- סיקן השר: "מוטב שאני אסביר להם בעיות גיאולוגיות, כי אני מומחה, ואני מבין בשאלות אלה כמוהם".

על חוסר מומחיות התאונן גם ד"ר וולטר איתן, המנהל הכללי של משרד החוק, בהרצאה מיוחדת לתלמידי הקורס למינהל ציבורי בירושלים: "אנו יודעים הום יותר משידענו לפני חמש שנים, וכע- בור חמש שנים נדע וודאי יותר משאנו יוד- עים היום. הצרה היא שאין אנו יכולים לדעת היום את מה שנדע בעוד חמש שנים".

למ"מ שר הבטחון, פנחס לבון, (ראה במדינה) הודבק במסדרונות הממשלה כינוי חדש. פקידים רבים החלו קוראים לו, ב- שיחות פרטיות, בשם "מהגוני". הסיבה אימרתו המפורסמת, אחרי חיפוש בכפר טירה, שלא נשכרו פנסונים ורהיטי מהי גוני".

כשקרא אחד מקוראי מעריב את מאמרו החוצץ של ד"ר עזריאל קרליבך נגד הסיידה מה אתה יודע על המין שהתפרסמה בהעולם הזה, חיך, הוציא מאלכומו תמונתו של הד"ר שצולמה בחוף-לארץ, מראה איתו בפזזה משעשעת (ראה תמונה). בצנעו יותר נתגלה ראש עיהיית באר-שבץ. דוד מדינה, שנראה בשבוע שעבר בר- חובות תל-אביב, כשהוא מהלך ברגל או עומד בתור לאוטובוס, ככל האדם, נתברר, שטוביהו חיתר לחלוטין על החזקת מכונת ונגה, העדיף לחשוך את כספיו עירו (המוע- טים) לצרכים חשובים יותר.

בלי מעצורים

שחקן תיאטרון הבימה, שמועין (פר- גינט) פינקל זכה למחמאה בלתי-רגילה, שעה שכתב הבמאי האמריקאי הרולד קלור- כון, שביים לאחרונה בהבימה את מחזהו של ג'ורג' ברנרד שו, קיסר וקליאופטרה, לידוד בארץ: "קיסר כמוהו עוד לא ראיתי". אויבת חריפה של הבימה (כרצע), הזמרת אדים דה-פיליפ, אמרה השבוע, כשהח- ריף סיכסוך הבימה-אופרה (ראה במדינה): "האופרה היא כמו מכונת משא כבדה, הדו- הרת במלוא המהירות ובמהלך החמישי. איש לא יוכל לעצור אותה". לשאלה, אם כיוון הנסיעה הוא במעלה ההר או במורדה, ענתה בצחוק מצלצל.

זמרת אחרת, המתמסרת בעיקר להקלטת שירים פופולאריים, יפה (הוי ירוקה) יר- קוני, נתבקשה על ידי שחקן הבימה רפאל קלאצקי ל- לשיר את השיר זה ה- טוד שלי. היא הצביעה על גופה, בו בלטה העובדה שהיא עומדת להיות שוב לאם, אמרה: "זה כבר לא סוד".

בניתים נתגלה סודה של שחקנית הטל- ביזיה, בתה של מרלן דיטריך, מריה רי- בה, שייצור סרטיה בארץ נפסק במפתיע, הוחלף בתפקיד בסרט ישראלי (העולם הזה 827): בבואה לניו-יורק עברה בדיקה רפו- אית יסודית, שגילתה כי חלתה בארץ במחלת שיתוק הילדים, שעברה עליה בצורה קלה, לא השאירה כל סיבוכים.

עזריאל קרליבך

"מה אתה יודע על..."

מוסיקה

למי צלצלו הענבלים?

מבקרים מקצועיים אחדים, שנכנסו לאולם המרפס של אהד כשפניהם חמוצות ובפנק- סם מוכנה כבר שורה שלמה של ביטויים חריפים ולגלגניים, שנועדו לשמור את עולם האמנות הישראלי מפני התפרצותם של כו- חות צעירים ובלתי-מקובלים, מצאו את עצ- מם, כעבור זמן קצר, במצב שלא התכוננו לו כלל. הם, בטשטות, נהנו.

על הבמה הופיעה קבוצה של 8 צעירים ו-8 צעירות, כולם, פרט לאחד, מבני עדות המזרח, יוצאי תימן, לבושים תלבושות ססגו- ניות, פרי דמיונו של אנטול גורביץ, שלפ- הטעם האירופי היו נחשבות צעקניות וגסות. הם היו תזמורת, מקהלה, להקת מחול וחבר שחקנים בעת ובעונה אחת. לא את כל התפ- קידים מילאו בהצלחה שהיה. אך הקסם ש- בהתיימני, בתנועות האציליות והמעוד- נות, בלחנים הגרנויים המזורים ובעליצות הטבעית, השופעת, גלש והשתפך מן הבמה אל האולם עצור-הנשימה.

העיניים לא הסתנוורו. לפני ארבע שנים אספה הבמאית-הכוריאוגרפית-המלחינה שרה לוי-תנאי, ילידת הארץ, בת העדה התי- מנית, קודם לכן חברה בקיבוץ רמת-הכובש, כמה צעירים וצעירות מבני עדות המזרח ששאפו לביטוי אמנותי, לא הצליחו להקלט באף אחד מן המוסדות האמנותיים הקיימים, בהם שררה דעה קדומה לגבי בני המזרח. היא הציעה להם להקים, בהורכתה, להקת לבטא על ידה את המיוחד שבתרבות תימן. למרות העובדה שלא היה בידה כל אפשרות להציע גמול חומרי כלשהו, נענו הצעירים בהתלהבות, ניגשו לעבודה. להקת ענבל קמה. זמן רב עבר עד שהעזיה הלהקה להופיע בפני קהל עירוני. את תוכניתיה הראשונות שכללו מסכות של מחול וזמר, הביאה, ב- סיועו של המרכז לתרבות של ההסתדרות, התיישבות הועדת ולריכוזי העולים. בשני אלה עוררו הופעות הלהקה התלהבות עצומה, גררו אחריהן גל של בקשות לחזור ולהופיע. אך עיניהם של האמנים הצעירים לא הס- תנוורו מן ההצלחות הראשונות.

• יוצר התלבושת האחידה לריקודיים, ש- זכה בפרס ראשון בתחרות על רישום התל- בושט מטעם הועדה לריקודיים.

Advertisement for 'העולם הזה' (The World) magazine, featuring the title in Hebrew and the text 'אופרה בגרוש' (The Barber of Seville).

ת ש ב פ ח צ י ע נ ק

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105
106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135
136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165
166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195

ולחברטס הובר; 185 - בית קפה תל אביבי בעל שלושה סניפים בתל אביב לבד.
מאונר - הוא מועלה בהכה; עיסוקם של ברוך שפינוזה וברטרנד ראסל; הוא גדל בסילון ונסתה באנגליה; שגריר ישראלי שהופיע על שער העולם הזה; הוא ירד מן השמים והוא כותב ספרים (בגרמנית); 8. הוא רצה לשחק את התפקיד של מונטגומרי ווודס; את החרב של לקצץ אליה; 10. שימושה חשוב בנשק קל; 12. שולחים כמחנה להלוויה וגם להחזנה; 13. התקיימה לפני שנה בהלסינקי; 14. כשידי הילדים (ובמציאות) הוא פועה; 15. צורה ארמית של אין; 16. הנסיכה לן אמלכה אליזבת; 18. ישן קלות; 19. תחת הראש ומלא דשא; 20. הנהר בצפון איטליה; 22. ...החסד והרחמים; 23. ששה סדרי משנה; 24. מלת תנאי; 25. לירה ישראלית, בראשי תיבות; 27. מעלים בו אש אם כי הוא אוהב, דרך כלל, על אחותו; 28. מלת שאלה; 29. הגדרה של טעם; 30. סמל המדינה; 31. מקצועו של שר התחבורה, יוסף ספיר; 34. חולדה היתה כואת; 36. מה שקורה כאשר שוגים; 37. בה מושם המכתב; 39. בירת גרמניה עד 1945; 41. הוא המולך, כנראה, בגיהנום; 42. גוסף מן העצים והוא מלאך; 44. בלעדיו הצחאר מיותר; 45. "אוסר ל... עירה ולשרקה בני אתוננו"; 47. חודש, פיוסית; 48. דיפלומט ישראלי; 54. הספר האחרון של התנ"ך, בסדר המסורתי; 55. הפלמייה בשתי מלים; 56. בלעדיו אין פרות; 57. גרימון לפואד השני; 58. סכום; 64. קריאת הכאב התשבצית; 58. רטוב; 66. מידת נפח קדומה; 67. מלת קריאה; 69. בלי קשת הוא מהוסר ערך; 70. תפקיד בהגנה המקביל לדרגת טרן בצה"ל; 71. ממנו עושים כובעים; 72. לכל מטבע יש שניים, לקובייה - ששה; 74. ברלת; 75. לפעמים עולות עליו אניות; 76. לפני שביחתי-נשק; 77. סיסמת הפועל המזרחי; "תורה ו..."; 78. שניים מקרא ואחד...; 79. האם כוכב זה מאוכלס; 81. תיאורן ישראל; 84. על כל מכתב (חוץ מזה המיועד למס הכנסה); 86. הוא קיבל מכה ביד; 87. תוצאה שכיחה של אש; 89. בה מצא יונה אנייה; 90. שם כולל לעזים וכבשים; 92. אחת האצבעות; 98. אדם שתפקידו לעורר סכסוכים ומחלוקות; 101. נוכות יותם מסוג זה נפגשו אטלי ושרת ברגנון; 104. דבר הנוגע לתורת הנפש; 106. עליו יושב המלך; 108. על כל בנין; 109. מספר העיקרים של הרמב"ם; 110. שייך ל; 111. ירד, בנין קל, ציחי יחיד; 112. בין אוקיינוס לאגם; 113. כינוי רומן; 114. שם פרטי שכיח בין יוצאי ארצות המזרח; 115. קריאת רועה לעדרו; 117. הניתן להכתב בשבע שגאות; 118. "עלה, ...!" 119. אילן; 121. בית השומר בכרם; 122. ספר הכתבים הנבחרים של חללי מלחמת העצמאות; 123. "אש"; 124. יכולת ההבדלה; 126. הקבוצה הספורטאית הטובה ביותר; 127. החלום שלהן; 129. היא נמצאת ליד כל הוק, סביבו; 131. ממנו מטפספים, או זורמים מים; 132. מעט; 134. סמל מלוכה; 135. פרי מזרחי; 137. רעל; 138. עשייתו הוא התפקיד העיקרי של בית-המטבח; 144. עליה כתב ביאליק רשע; 147. שרץ מצוי; 150. מלת השלילה; 151. משחק המלכים; 152. סוף, פיוסית; 154. תפקיד צבאי, ספורטאי ושחמטאי; 155. "כי יד על כס... מלחמה לאדוני בעמק מדור דור"; 156. הספוק השני של פרק תהלים זה הוא; "אלוהים לנו מחסה ועזו, עזרה בצרות נמצא מאד"; 159. מה שבני זוג נותנים איש לרעהו בהפרדס; 160. בתוך הראש (חורו עם נח); 160. קריאת כאב; 161. שמו הפרטי הוא סינגמן; 162. האות בה נכתבת המוסיקה; 164. בכדורסל יש להרבות בכמותו; 165. צעיר שגרירי ישראל; 166. שמו הפרטי של קודמו של אייזנהאואר; 168. "ימין לכל דבר"; 169. מה שהמעלל לעיונים; 171. כבר כזה נמצא ליד רעונה; 172. ממנו התעשרה כחיית ישראל; 173. לוא היו בספר יחזקאל עוד שמונה פרקים היה זה מספרם הכולל; 179. אך, בלבד; 181. בו רועות פרות, אם רצונן בכך.

מאוז: 1. בו עושים שמן מזיתים; 2. הוא בפרדס ומיילל; 3. אחד מבניו של נח; 4. יש צהובה ויש לבנה ועושים אותה מחלב; 5. לכל ציפור - שניים כאלה; 6. ייתכן שהיא נמצאת בנגב; 7. דוד ריאל היה מפקדו הראשון; 8. שם פרטי חדיש, של אחת מקרייניות קול ישראל; 9. כינוי למערב; 10. אות הקריאה לתינו; 11. תשלום חוב; 12. ההפך מענק; 13. מהם עושים לאחרונה תחליף-כבוד; 14. הלחם המיוחד לשבתות; 15. בן, בארמית - תבואה בעברית; 16. סוג מכונית אמריקאית; 17. בממשלה כל חבר הוא כזה; 18. פרא; 19. מעל לתקרה בקומה העליונה של כל בית; 20. תל חרבות; 21. אויב, ולא רחב; 22. הראשון שחשב על כביש-ענק זה היה שר העבודה והבינוי בן טוב; 23. המדע הנקרא בבתי הספר היסודיים כתיבת-הארץ; 24. סרטת הראשון של אינגריד ברגמן עם רוברט וסולוני; 25. המורה; 26. ספר שירים של אבנודור המאירי; 27. מה שתייל צריך לחופשה, חוץ ממציבור; 28. סופר יהודי המרבה לכתוב על נושאים נוצריים; 29. בבקשה, אך בשלוש אותיות פחות; 30. ממנו באים, דרך כלל, אל הפחת-50; נשיא דרום-קוריאה; 31. "להם ולא ידברו"; 32. שום דבר, בלשון מספרית; 33. צורת כתיבה של סיפור; 34. מלה פיוסית לתבואה בשלה; 35. מאחלים אותה, מהירה, לחולה; 36. אחת מתקופות השנה; 37. זה דגל היה פלא; 38. אפשר להתכסות בה, אך אין היא כסת; 39. הוא מופיע כל לילה; 40. בלשון זאת יש לפתור תשבץ זה; 41. משקה עשוי מידבש; 42. כלי עבודה חקלאי המופיע בשדה אחר המחרשה; 43. כמו ב"ש; 44. עד עכשיו היו מקבלים בו ריבה, עכשיו מקבלים אותה בצונצנה; 45. ענן, כמובן; 48. מאחלים וע"ר, בנימטריא; 49. כל מה שאומר בעל-הבית עשה, חוץ מ..."; 51. ביטל את, לעג ל; 52. כל איש במשטרה; 53. בעזרתו מומנה בשעתו, ההגנה; 55. בקיצור; 56. אכ"א; 57. בת שאל הגדולה; 58. שמו הפרטי הוא טריגונה; 59. קופץ מתוך האש; 60. "נע ו..."; 61. המסמר הגדול של כל תשבץ; 62. ברכה אחר פירוט השם, במכתב; 63. אדם הוא חי או..."; 64. בה עובדים הנגרים; 65. נטר; 66. קייטנה ירושלמית במזרח תלפיות; 67. אותה מוציא הקדוש-ברוך-הוא מנתיקה בעיקר בקיץ; 68. צורה גיאומטרית בעלת שלושה מקדמים; 69. גם רעל וגם דוד שיש לו 48 מדינות; 70. בן זוגו של מגוג; 71. ארטיק הוא המתחרה הגדול שלה; 72. אוכלים אותה כפסח; 73. כך מתארים ריח טוב; 74. אחד מחילות ההגנה; 75. שליח ציבור; 76. אם הוא מפסיק את פעולתו מת האדם; 77. "לקו, צו לצו"; 78. חוסיין הירדני לטאל; 79. ישב, בנין קל, ציחי, יחיד; 80. "כן או..."; 81. בלשון רבים הם גם נזולים וגם מצללים; 82. תנועה שיתופית; 83. המפקח הכללי של משטרת ישראל; 84. ביטול זמני של פרעון החובות; 85. פרק זה של ישעיהו מתחיל כך: "הצדיק אבד ואין איש שם על לב..."; 86. מתייחס לגבעה כמו שגבעה מתייחסת להר; 87. אביו של אבנר; 88. כל חם; 89. הוא נלקח מן ההכנסה ומן המותרות, בין השאר; 90. מרליקים אותם בתנוכה; 91. בכל פנים; 92. כשמורידים לצאן את צמרן; 93. שרות הידיעות של ארגון ההגנה; 94. מספר הנשים במחלקתו של דני מס שחשה לגוש עציון; 95. התחייבות לשלם כסף; 96. הנביא מענותות; 97. מטוס הקרב הסובייטי הנקרא על שם שני ממציאיו; 98. כל צבא עוסק בו כדי שנה; 99. אחד מספרי התנ"ך; 100. הוא כתב את "רומא וירושלים"; 101. שכונה על הכרמל; 102. מונח מקובל לאשה הצעירה בבית בו הבעל נשא שתי נשים; 103. שיי עגנון משתמש במלה זאת במקום דואר; 104. אחד הנביאים של תנ"ך עשר; 105. בירה דרום אסיאתית; 106. סמל האטיות; 107. תאר המנהיג הרותני בנת ישראל; 108. בה דורכים את היין; 109. בית הציפור; 110. התשובה בשאלה-שלפני לפני הקודמת; 111. פכית היא יותר קטנה ממנו; 112. בנו של אנוש ואביו של מהללאל; 113. הפרלמנט הוא כזה וגם הכנסת והקונגרס; 114. תכונה משותפת לדווייט אייזנהאואר